

Te vagy menedékem,
megőrzöl a veszedelemtől;
Körülveszel a szabadulás
örömeivel.

Zsolt 32,7

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXIX. évf. 26. • (3904.)
2023. június 25. • Ára 360 Ft

Nem tudom elképzelni az életem teológia nélkül

Beszélgetés a gyémántmisés Pápai Lajos
nyugalmozott püspökkel

Június 25-én mutatja be gyémántmiséjét Pápai Lajos nyugalmozott püspök a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban. Az ünnepi kiüszöbén beszélgettünk vele teológiáról, papképzésről, értelmiségi létről, az Egyház lehetőségeiről.

– Épp egy könyv mellől állt fel. Szerzte az országban találkozhatunk a nevével konferenciák, tudományos tanácskozások előadójaként. A jó pap is holtig tanul?

– Nem tudnám elképzelni az életem teológia nélkül. Ez a legfőbb érdeklődési területem. Rendszeresen olvasom a francia nyelvű teológiai folyóiratokat, például a belgiumi *Nouvelle Revue Théologique*-ot, amelyben a terjedelem felét könyvismertetések adják. Így nyomon tudom követni az aktualitásokat, és ennek alapján megrendelni az interneten az engem érdeklő könyveket. Követem a francia katolikus televízió adásait, azokból is számos teológiai újdonságról értesülök. Teológus ismerőseim szerzte a világban szintén szoktak olvasnivalót ajánlani.

– Milyen területek iránt érdeklődik?

– Jelenleg a Pápai Gergely Egyetemen tanító Louis Ladaria bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusának teológiai antropológiája és istentana foglalkoztat. Szeretnék tanulmányt írni róla. Megemlíteném Jacques Maritain nevét is, akinek Franciaországban már közben elindították a boldoggá avatási eljárását.

(Folytatás a 9. oldalon)

Fotó: Lambert Attila

Szent Iréneusz életéről
és tanításáról
4. oldal

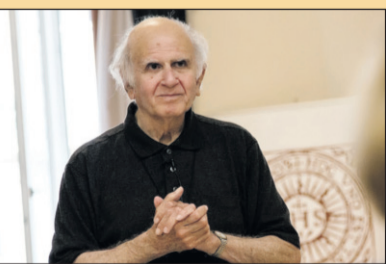

Ferenc pápa imája
a műtét után
8. oldal

Henri Boulad atyától
búcsúznak

Sajgó Szabolcs SJ írása a 12. oldalon

Hazánkba látogat Bartholomaiosz pátriárka

Bővebben a 2. oldalon

Lerakta az alapokat és lelkeket épített

Bosák Nándor püspök gyémántmiséje Debrecenben

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye 30. születésnapját ünnepelték június 10-én az egyházmegye első püspöke, Bosák Nándor pappá szentelésének 60., püspökké szentelésének 30. évfordulója alkalmából bemutatott hálaadó szentmisén a debreceni Szent Anna-székesegyházban, amely templomot az egyházmegye alapításakor, harminc évvel ezelőtt emeltek székesegyházi rangra.

(Tudósításunk az 5. oldalon)

Mária szeplőtelen szívének oltalma alatt

Pap- és diakónusszentelés
a Szent István-bazilikában

Erdő Péter bíboros, prímás a Szent István-bazilikában felszentelte az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye új papját és diakónusait június 17-én délelőtt.

A szentmise keretében megtartott pap- és diakónusszentelés alkalmával Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek Faragó András diakónust pappá, Alpek Gergely, Piukovics Dániel, Riesz Benedek, Schmotzer Kristóf akolitust diakónussá, valamint Bertalan Árpád, Győző Tamás, Kocsis Vilmos Zoltán, Kuti Imre és Lazányi Ferenc akolitust állandó diakónussá szentelte.

Az esztergomi bazilika felújítási munkálatai miatt a Szent István-bazilikában megtartott szertartáson Mohos Gábor és Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök

mellett a főegyházmegye papságának jelentős része koncelebrált.

Erdő Péter bíboros a szentmise elején köszöntötte az egybegyűlteket, elmondta: „Szűz Mária Szeplőtelen Szívének ünnepén papot és diakónusokat szentelünk és hálát adunk a jubiláns paptestvérekért, Isten megerősítő kegyelmét, valamint áldását kérjük életükre és szolgálataikra”.

(Folytatás a 3. oldalon)

ISSN 0133-1205

2 3 0 2 6

9 770133 120548

Egymás testvéreiként építsük a békét!

Június 10-én délután a Szent Péter téren tartották meg a Not Alone [Nem egyedül] című, az emberi testvériségről szóló világtalálkozót, amelyet a Fratelli Tutti Alapítvány kezdeményezett és szervezett, együttműködve a Szent Péter-bazilikával, az Átfogó Emberi Fejlődés Szolgálatának Dikasztériumával és a Kommunikáció Dikasztériumával.

Az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük magyar fordításban Ferenc pápának a találkozó résztvevőkhöz intézett beszédét, melyet Mauro Gambetti bíboros, a Fratelli Tutti Alapítvány elnöke olvassott fel.

Hasonlóképpen közöljük a testvériségről szóló nyilatkozatot, melyet délelőtt a rendezvényen részt vevő több mint harminc Nobel-díjas tudós fogalmazott meg és olvassott fel.

Ferenc pápa beszéde:
Kedves nővéreim és testvéreim, jó napot kívánok!

Bár személyesen nem fogadhatlak benneteket, szeretnélek üdvözölni benneteket. Szívből köszönöm, hogy eljöttetek. Veletek együtt örömmel fejezem ki a testvériség és a béke iránti vágyat a világ életéért. Egy író ezeket a szavakat adta Assisi Szent Ferenc ajkára: „Az Úr ott van, ahol a testvéreid vannak” (Eloi Leclerc: *Egy szegény ember bölcsessége*, Szent István Társulat, Budapest, 1985, 65). Valóban, felettünk a Menny arra hív, hogy együtt járjunk a földön, hogy testvéreink ismerjék fel egymást, és higgyünk a testvériség mint vándorlásunk alapvető dinamikájában.

A *Fratelli tutti* enciklikában azt írtam, hogy „a testvériség valamiféle többletként járul a szabadsághoz és egyenlőséghez” (103), mert aki testvért lát, az a másikban arcot lát, nem pedig számot: a testvér mindig „valaki”, akinek méltósága van, és aki tiszteletet érdemel, nem pedig „valami”, akit használni, kihasználni vagy eldobni lehet.

Erőszak és háború által megtépázott világunkban nem elég a retusálás, a felszínes kiigazítás: csak egy olyan nagy lelki és társadalmi szövetség hozhatja vissza az emberi méltóság szentségét és sérthetlenségét a kapcsolatok középpontjába, amely az emberek szívéből fakad és a testvériségről szól.

Ezért a testvériségnek nem elméletre van szüksége, hanem konkrét tettekhez és közös döntésekre, melyek a béke kultúrájává teszik.

A felteendő kérdés tehát

nem az, hogy mit adhat nekem a társadalom és a világ, hanem az, hogy én mit adhatok én testvéreimnek és nővéreimnek.

Ha majd hazamegyünk, gondolkodjunk el, a testvériség milyen konkrét gesztusát tudnánk megtenni: kibékelni a családban, barátokkal vagy szomszédokkal, imádkozni azért, aki megbántott, észrevenni és segíteni a rászorulókat, egy békét árasztó szót vinni az iskolai, egyetemi vagy társadalmi életbe, a közelség kenetét adni valakinek, aki egyedül érzi magát... Érezzük feladatunknak, hogy a gyengédség balszámjával kenegesünk az elmérgesedett kapcsolatokat, az egyének és a népek között egyaránt.

Fáradhatatlanul kiáltsuk: „nem a háborúra”, Isten nevében és minden, békére vágyó férfi és nő nevében!

Giuseppe Ungaretti verssora jutnak eszembe, aki a háború kellős közepén annak érezte szükségét, hogy „testvérekről” beszéljen: a testvér olyan, mint „Remegő szó / az éjszakában / Újszülött falevél”. A testvériség törekeny és nagy érték. A testvérek az igazság horgonyát jelentik a hazugságot terjesztő konfliktusok viharos tengerén. A testvérek felidézése azt jelenti, hogy emlékeztetjük a harcolókat és mindannyiunkat arra, hogy a bennünk őszekötő testvériség érzése erősebb a gyűlöletnél és az erőszaknál, sőt, mindannyiunkat összeköt ugyanabban a fájdalomban. Innen indulunk el és indulunk el újra, az „együvé tartozás” érzéséből, abból a szikrából, mely újra meggyújthatja a fényt, mely elűzi a konfliktusok éjét.

Hinni abban, hogy a másik testvér, azt mondani a másikkal, hogy „testvér”, ez nem üres szó, hanem a legkonkrétabb dolog, amit mindannyian megtehetünk. Azt jelenti ugyanis, hogy kiszabadulunk annak szegénységéből, hogy egyedüli gyermekeknek hiszünk magunkat a világban. Együtt az azt a döntést is jelenti, hogy túllépünk a partnerek logikáján, akik csak érdekeik miatt vannak együtt, és túllé-

pünk a vérségi vagy etnikai kötelek határain is, melyek csak a hasonlót ismerik el, és elutasítják a különbözőt.

Az irgalmas szamaritánus példázatára gondolok (vö. Lk 10,25-37), aki megáll a segítségére szoruló zsidó mellett. Kultúráik szemben álltak egymással, történelmük különböző volt, térségeik ellenséges viszonyultak egymáshoz, de ennek a szamariai embernek a földön heverő ember és az ő szükségére volt az első.

Amikor az emberek és a társadalmak a testvériséget választják, a politika is megváltozik: a személy ismét többet ér, mint a nyereség, a mindannyiunk által lakott otthon fontosabb a saját érdekből kizsákmányolható környezetnél, a munkát tisztességesen megfizetik, a befogadás gazdagsággá válik, az élet reményessé, az igazságosság megnyílik a jóvátétel előtt, az áldozatok és az elkövetők találkozásában pedig begyógyul az elkövetett rossz emléke.

Kedves testvéreim és nővéreim, köszönöm, hogy meg szerveztétek ezt a találkozót, és hogy elkészítettétek az „Emberi testvériségről” szóló nyilatkozatot”, melyet ma délelőtt a jelenlévő Nobel-díjasok fogalmaztak meg. Hiszem, hogy „a testvériség nyelvtanát” nyújtja számunkra, és hatékony útmutatóként szolgál ahhoz, hogy megéljük a testvériséget és mindennap konkrét módon tanúságot tegyünk róla. Jól dolgoztatok együtt, köszönöm szépen! Legyünk azon, hogy amit ma itt átélünk, az egy út első lépése legyen, és a testvériség folyamatát indíthassa el: a világ különböző városainak összekapcsolt terei, melyeket hálával és szeretettel köszöntök, tegyenek tanúságot a különbözőségekből fakadó gazdagságról,

valamint arról, hogy testvérek lehetünk akkor is, ha nem vagyunk közel egymáshoz, ahogy ez most velem is történt. Menjetelek előre!

Egy képpel szeretnék búcsúzni, az ölelés képével. Azt kívánom, hogy a mai, együtt töltött délutánból maradjon meg szívetekben és emlékezetekben az a vágy, hogy a világon élő összes nőt és férfit átöleljétek, hogy a béke kultúráját építsétek együtt. A békének ugyanis testvériségre van szüksége, a testvériségnek pedig találkozásra. A ma adott és kapott ölelés, melyet az a tér szimbolizál, amelyen találkoztatok, váljon életbeli elkötelezettséggé. És a remény prófécijává. Én magam is ölelek benneteket, és miközben ismételtelen kifejezem köszönetemet, szívből mondom: veletek vagyok!

NYILATKOZAT AZ EMBERI TESTVÉRSÉGRŐL

„Különbözőek vagyunk, eltérő kultúrával és vallással rendelkezünk, de testvérek vagyunk, és békében akarunk élni” (Ferenc pápa). Minden férfi a testvérem, minden nő a nővérem, mindig. Együtt akarunk élni, testvérként és nővérként, a Kertben, vagyis a Földön. A testvériség Kertje az élet feltétele mindenki számára.

Tanúi vagyunk annak, hogy a világ minden szögletében helyreáll az elvesztett harmonia, amikor a méltóságot tiszteletben tartják, a könnyeket letörlik, a munkát tisztességesen megfizetik, az oktatást garantálják, az egészségről gondoskodnak, a különbözőségeket megbecsülik, a természetet helyrehozzák, az igazságosságot tiszteletben tartják, és a közösségek fel-

vállalják a magányt és a félelmet.

Közösen azt választjuk, hogy testvériségen alapuló kapcsolatokat élünk, melyeket párbeszéd és megbocsátás táplál, olyan megbocsátás, amely „nem jelent egyúttal feledést is” (FT 250), hanem lemondás arról, hogy „ugyanaz a romboló erő uralkodjék el” rajtunk (FT 251), amelynek következményeit mindannyian elszervezzük.

Ferenc pápával egyetértve szeretnénk hangsúlyozni, hogy „az igazi megbékélés nem megfutamodik a konfliktusban éri azt el az ember, azáltal, hogy párbeszédrel, áttetsző, őszinte és türelmes tárgyalással legyőzzük a konfliktust” (FT 244). Mindezt az emberi jogok szerkezetének összefüggésében.

A testvériség nevében kiáltjuk a világnak: Ne legyen több háború! A békének, az igazságosságnak, az egyenlőségnek kell irányítania az egész emberiség sorsát. Ne legyen több erőszak! Legyen vége a fegyveres konfliktusoknak! Elég az atomfegyverekből és a taposóaknákból! Ne legyen soha többé kényszermigráció, etnikai tisztogatás, diktatúra, korrupció és rabszolgaság! Állítsuk meg a technológia és a mesterséges intelligencia manipulatív használatát, és helyezzük a testvériséget a technológiai fejlődés elé, és testvériséggel termékenyítsük meg azt! Bátorítsuk az országokat, hogy támogassák a békés társadalom megteremtésére irányuló közös erőfeszítéseket, például békemisztérium létrehozását.

Elkötelezzük magunkat amellek, hogy begyógyítsuk az erőszak, a gyűlölet, a társadalmi egyenlőtlenségek és a szív romlottsága miatt szenvedő föld véres sebeit. A gyűlöltre szeretettel válaszolunk. Az együttérzés, az osztozás, az ingyenesség, a józanság és a felelősség számunkra azok a döntések, amelyek táplálják a személyes testvériséget, a szív testvériségét.

A lelki testvériség magjának kikeltetése és felnevelése velünk kezdődik. Elég, ha naponta elültetünk egy kis magot kapcsolati világunkban: otthonunkban, a lakónegyedünkben, az iskolánkban, a munkahelyünkön, a tereken és az intézményekben, ahol a döntések születnek.

A társadalmi testvériségben is hiszünk, mely elismeri mindenki egyenlő méltóságát, ápolja a barátságot és az összetartozást, előmozdítja az oktatást, az esélyegyenlőséget, a tisztességes munkakörülményeket és a társadalmi igazságosságot, a befogadást, a szolidaritást és az együttműködést, a szolidáris szociális gazdaságot és az igazságos ökológiai átmenetet, a fenntartható mezőgazdaságot, mely mindenki számára biztosítja az élelmiszerekhez való hozzáférést, hogy elősegítse a kölcsönös tiszteletben és a mindenki jólétéről való gondoskodásban gyökerező harmonikus kapcsolatokat. Ilyen távlatok mellett lehetőségek a közelséget építő cselekedetek és lehetséges humánus törvényeket hozni, mert „a testvériség valamiféle többletként járul a szabadsághoz és egyenlőséghez” (FT 103).

Környezeti testvériséget akarunk együtt építeni, békét akarunk kötni a természettel, elismerve, hogy „minden kapcsolatban áll”: a világ sorsa, a természet védelme, a természet harmóniája és a fenntartható életmód. A jövőt Szent Ferenc *Naphimnuszának* (A teremtmények éneke), a vég nélküli Életről szóló énekének hangjaira kívánjuk építeni. Az egyetemes testvériség vetülete szövi a himnusz versszakainak láncfonalát: minden kapcsolatban áll, és a mindennel és mindenkiel való kapcsolatban van az Élet.

Ezért mi, akik az emberi testvériség első világtalálkozója alkalmából összegyűltünk, testvériségre hívunk minden jóakaratót férfit és nőt. Gyermekünk – akik a jövőnk – csak a béke, az igazságosság és az egyenlőség világában boldogulhatnak, az egyetlen emberi család javára: csak testvériség hoz létre emberiséget.

A szabadságunkon múlik, hogy akarjuk a testvériséget, és egységben, közösen építsük. Kérjük, hozzánk hasonlóan írja alá ezt a felhívást, fogadja el ezt az álmot, és tegye mindennapi gyakorlatát, hogy eljusson minden országvezetőnek és mindazoknak az elméjébe és szívébe, akiknek bármely szinten kisebb-nagyobb állampolgári felelősségük van.

Róma, Szent Péter tér,
2023. június 10.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: vatican.va

Hazánkba látogat Bartholomaiosz pátriárka

A Pannonhalmi Főapátság közleménye adta hírről, hogy 2023. szeptember 21. és 25. között a Pannonhalmi Főapátság meghívására ötnapos látogatásra Magyarországra érkezik Őszentsége I. Bartholomaiosz konstantinápolyi egyetemes pátriárka.

A keleti keresztény egyházak közötti tiszteletbeli elsőbbséget élvező vezető látogatása történelmi jelentőséggel bír.

A pátriárka öt napot tartózkodik hazánkban, ortodox egyházi vezetőként látogatásának középpontjában kifejezetteren az ökumenikus és vallásközi párbeszéd, illetve a béke építése áll.

Őszentsége a 2023. szeptember 22-én Pannonhalmán megrendezendő békéről szóló nemzetközi ökumenikus konferencia főelőadója.

Magyarországi tartózkodása során felkeresi a bakonybéli bencéseket, majd isteni liturgiát végez Pannonhalmán ortodox hívek és minden érdeklődő részvételével. Budapesten találkozik a társadalmi és politikai élet képviselőivel, valamint előadást tart a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem között rendezésében megvalósuló ökumenikus és vallásközi teremtésvédelmi konferencián.

Hortobágyi Cirill pannonhalmi főapát,
Bartholomaiosz pátriárka és Dejsics Konrád, a Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatója (Istanbul, 2023. június 3.)

A magyarul Bertalanak is nevezett egyházfő 1991 óta áll az Egyetemes Patriarkátus élén mint az ortodox egyházak között a tiszteletbeli elsőbbséget élvező pátriárka.

I. Bartholomaiosz pátriárka legutóbb 2021 szeptemberében látogatott Magyarországra, amikor részt vett a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust lezáró szentmisén, az úgynevezett Statio Orbison is, amelyet Ferenc pápa mutatott be a Hősök téren. Ez volt az első alkalom, hogy Magyarországon egyszerre volt jelen a nyugati és a keleti egyház vezetője.

Forrás:
Pannonhalmi Főapátság

Mária szeplőtelen szívének oltalma alatt

Pap- és diakónusszentelés a Szent István-bazilikában

(Folytatás az 1. oldalról)

Az aznapi olvasmány és evangélium elhangzása után következett a jelöltek bemutatása és kiválasztása, majd beszédet mondott Erdő Péter bíboros.

Erdő Péter bíboros homíliájában az ünnepről szólva elmondta, „már a *Szentírásban* megtaláljuk Mária Isten iránti szeretetének és lelki anyaságának jeleit. Szűz Mária Szívének kifejezett tisztelete a XII. század elején lépett be a teológiába. Olyan misztikus szentek mélyítették el ezt a tiszteletet, mint Szent Mechtild, helftai Szent Gertrúd, vagy svédországi Szent Brigitta. Szalézi Szent Ferenc volt az, aki sokat fáradozott Mária Szeplőtelen Szíve tiszteletének egyházi elismeréséért. A XVIII. század elejétől Mária Szívére szólva meghonosodik a Szeplőtelen Jelző használata. Az ünnep hivatalos liturgiáját a Szentszék 1805-ben ismeri el.

Mária gondoskodó szeretetében nemzedékek hosszú sora bízott. Az I. Vatikáni Zsinat után mozgalom alakult ki arra, hogy Mária Szívének szenteljék magunkat. A döntő esemény azonban a Boldogságos Szűz fatimai jelenése volt. Ennek hatására fogalmazódott meg a törekvés a püspökökben, hogy a világot Mária Szívének kell felajánlani. Ezt 1942. október 31-én, drámai körülmények között először XII. Piusz pápa tette meg,

Erdő Péter bíboros pappá szenteli Faragó Andrászt

A diakónussá szentelés előtt

majd II. János Pál pápa volt az, aki ezt Fatimában ünnepélyesen megismételte.

2006-ban nemzeti zarándoklatunk során hazánkat és népünket ajánlottuk fel Fatimában Szűz Mária Szeplőtelen Szívének. Ferenc pápa felhívása nyomán 2022-ben Oroszországot és Ukrajnát szenteltük Mária Szeplőtelen Szívének, itt a Szent István-bazilikában.

Megrendítő volt, hogy Ferenc pápa budapesti látogatása során a Kossuth téri szentmise után a Szűz Mária-kép elé lépett, amely az esztergomi bazilika Bakócz-kápolnájának kegyképe volt, és ugyancsak felajánló imát mondott.

Ezt követően egyházmegyénkben ma végzünk itt először papszentelést és ma szentelünk a papságra készülő és állandó diakónusokat is.

A bíboros arról is beszélt, hogy „a szentelendő állandó

Újmisés áldás

diakónusoknak világi foglalkozásuk és családjuk is van. Az elmúlt években bizonyították, hogy világi keresztényként megállják helyüket az életben és a társadalomban. Ugyanakkor most különleges szentségi kegyelmet is kapnak az Egyház küldetésének szolgálatára, az igehirdetés, a li-

turgia és a rászorulóknak gondozása terén.

Ezt a kegyelmet azok a diakónusok is megkapják, akik a papságra készülnek. Mindannyiukra vonatkozik a *Tímoteushoz írt első levél* sejtlemes mondása: „Aki ugyanis jól végzi szolgálatát, nagy megbecsülésre tesz szert, és

bizalmat szerez magának a Krisztus Jézusra alapozott hitben” (1Tim 3,13). Ez a kijelentés ugyanis érthető hétköznapi értelemben. A hűségesen helytálló diakónusokat megbecsüli az egész hívő közösség.

De érthető a későbbi keresztény források fényében úgy is mint az átmeneti diakonátus egyik korai jele, hiszen a „nagy megbecsülés” utalhat a presbiteri vagy a püspöki tisztségre is. A szent apostolok egyházi kánonjaiban már azt olvassuk a diakónusokról, hogy akik „jól és feddhetetlenül szolgálnak, pártori helyet érdemelnek ki maguknak” (XXII, 2).

Ugyanezt a III. század elején a *Traditio Apostolica* így fogalmazza meg a diakónus szentelő imában: „Add, hogy feladatának feddhetetlen teljesítésével és életének tisztaságával méltó legyen magasabb foko-

zat elérésére” (VIII, 14).

A pap pedig a tanítványság és a misszió fő képviselője. Arra kapott meghívást, hogy Jézussal legyen, és az ő örömhírét hirdesse... Misszióink csak akkor lehet eredményes, ha Krisztus iránti személyes szeretetünkől fakad, és vállalja az ő teljes igazságának bátor képviselőjét...

Bizzuk tehát papi életünket minden emberi nehézség és a külvilág minden értetlen-sége ellenére Szűz Mária Szeplőtelen Szívére. Az ő közbenjárását kérjük az új diakónusok, most szentelendő paptestvérünk, a jubilánsok és egész egyházmegyénk számára” – zárta beszédét a bíboros.

A szentbeszéd után következett a szerepök, majd az áldozópap szentelésének szertartása, azután a mise folytatódott.

Az áldozást követően Erdő Péter bíboros elsőként fogadhatta az újonnan szentelt pap újmisés áldását.

A Szent István-bazilikában megtartott szertáson az esztergomi bazilika kórusa énekelt, a zenei szolgálatban Kovács Péter orgonaművész közreműködött. A mise végén felhangzott a *Salve regina*.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

Papszentelés Győrben

Nem trónralépés, hanem felemeltetés a keresztre

A Nagybaldogasszony-székesegyházban június 17-én Veres András főpásztor a Győri Egyházmegye szolgálatára Gulyás Vilmost, Hencz Mártont és Palatinus Kristófot áldozópappá, Ézsöl Krisztiánt és Horváth Csabát pedig szerpappá szentelte. A szentmisén koncelebrált a hamarosan gyémántmiséjét ünneplő Pápai Lajos nyugalmazott győri püspök.

Az eseményen jelen volt P. Gernot Wisser SJ, a Collegium Germanicum et Hungaricum rektora is.

A főpásztor homíliájában hangsúlyozta, „Jézus hétköznapi embereket választott ki az isteni küldetésre. Nem voltak ők olyan lelkesedők, mint a zeloták, még csak nem is voltak sem tudósok, sem szentek. Egyik alkalommal Péter egyenesen méltatlannak érezte magát, amikor mondta: „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” (Lk 5,8) Egy másik helyen pedig Jézus maga feddi meg Pétert: „Távozz tőlem sátn, mert nem az Isten dolgaival törődsz, hanem az emberekével!” (Mk 8,33). Sajnos a kereszt alól is egy kivétellel mind elszaladtak az apostolok. Mindez azt bizonyítja, hogy nem voltak ők nagyok az életszentségben, mégis kiválasztást nyertek. Jézus felátadása után nem vonták őket felelősségre: Hol voltatok? Miért szaladtatok el a keresztről? Miért nem vagytok még tökéletesek hároméves tanítás után sem? Hanem rájuk bízta az oldás-kötés hatalmát. Gyen-

ge embereket isteni erővel ruházott fel. Ugyanis nem az emberi tökéletességtől függ, hogy szolgálatuk eredményes lesz-e, gyümölcsöt hoz-e...

A Szemináriumban járva láttam a padokban lévő könyvek között, hogy közületek többen is szívesen olvassák Robert Sarah bíboros könyvét, amely a papságról szólóan nagyon fontos dolgot fogalmaz meg: „A papnak Isten fényével kell ra-

gyognia az emberek közösségében. A papi élet természetes formája az életszentség.” Kellőképpen megdöbbenhetünk ezeknek a mondatoknak a nagyon is világos és egyértelmű üzenetén.

A papi lét természetes formája az életszentség. Hol vagyunk mi ettől? Semmi sem ment fel bennünket az életszentségre való törekvés kötelessége alól, mert a szentelés után a leg-

főbb tevékenységünk az emberek megszentelése lesz.

Ezt nemcsak a Krisztus által alapított szentségek által érjük el, hanem magának a papnak is életszentségre kell törekednie, aki ezeket a szentségeket kiosztja, továbbadja. A papban világtania kell annak az isteni, kegyelmi erőnek, amelyet a szentségek közvetítenek az emberek számára.

Kedves Szentelendő Testvéreim! Nem kétséges, hogy az Egyház, de a világ is sóvárog szent emberek után. Ezt az életszentséget a papokban remélik megkapni. Ezért szenteléseket napjain különös módon is szeretném figyelmetekbe ajánlani ezt az utat, ami, mint hallottuk, a papi élet természetes formája. Minden lelkipásztori tevékenységetek kegyelmeiben, erőben, erényben fog növekedni, ha az életszentségre őszintén törekedtek.

Sarah bíboros a szentelésre várókat és a már felszentelteteket is megszólítja: „A papszentelés nem trónralépés, hanem felemeltetés a keresztre.”

Mindnyájan arra kaptunk meghívást, hogy a minket meghívó Krisztust kövessük a keresztre. Ez együtt jár sok megpróbáltatással és szenvedéssel, de ha az ember a keresztre feszített Krisztussal egyesül, akkor a krisztusi öröm is osztályrésze lesz.

Veres András püspök a jubiláló papokhoz fordulva azt mondta:

„Szeretném megköszönni, hogy életetekkel példát adtok nekünk az életszentségben való növekedésre. Köszönöm a hűséges szolgálatot, és azt kérem, legyetek ti is a fiatalabbaknak és a most szentelendő testvéreinknek példaképei, segítői is, hogy ez a közös út, a papság, az életszentség útja erősítse Egyházunkat, erősítse a világot, amelyben élünk, és általa sokan meg tudjanak szentelődni. Adja Isten, hogy ez így is legyen! Ámen.”

A szentmise végén az asszisztencia a Könnyező Szűzanya-kegytartáshoz vonult. A főpásztor a felszentelt szerepokat és papokat Égi Édesanyánk oltalmába ajánlotta.

A papszentelés zenei szolgálatát a győri bazilika, a Győr-Újvárosi Urunk Színeváltozása-templom szkolája, valamint a Richter János Zeneművészeti Szakgimnázium növendékeinek egyesített kórusa végezte.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Ábrahám Kitti

A BIBLIA ÜZENETE

Ne féljete!

Mt 10,26–33

Néhány esztendővel ezelőtt egy magyar ferences iskola énekkara kapcsolatba került egy közel-keleti keresztény kórusal. Az ottani fiatalok olyan területről származtak, ahol a hit megvallásának komoly következményei vannak. A mi fiataljaink ki is fejezték, hogy mennyire sajnálják a keleti keresztényeket nehéz helyzetükért. Megrendítő és kijózanító választ kaptak tőlük. Az ottani kórustagok azt mondták, hogy ők sajnálnak minket, mert náluk valóban jelent valamit megvallani a hitet, annak téfje, és ezért ereje van. Nyilván senki nem kívánja az üldöztetést, és bárhol jelenthet kihívást keresztényként élni, de ebből a találkozásból megismerhettük a hívó élet frissességét és életerejét azok körében, akiknek mindennapjait meghatározza az üldöztetés lehetősége.

Ne féljete az emberektől! A félelem, amiről a mai evangélium beszél, nem félelmséget jelent. Elsősorban nem is a mindennapi problémák miatti aggodást, a betegségek, a katasztrófák, a nélkülözés miatt kialakuló rettegést jelenti, bár a Gondviselésbe vetett bizalom, a ráhagyatkozás ekkor is a hit cselekedete. A félelem, amiről itt szó van, az istenhit vagy épp a hitből fakadó értékek (pl. kitaszítottak fellakolása, az igazságért való kiállás) megvallásából származó nehézségek miatti belső ellenállás, akár annak következményei (elszigetelődés, lenézetség, hátrány, üldözöttség), akár egyszerűen konformizmusunk miatt. Tovább nehezíti a helyzetünket, ha nem csupán magun-

kat féltjük, hanem azokat is, akiket ránk bízunk, ha azért aggodunk, hogy a mi hitvallásunk mások számára is hátrányt jelent.

Ebben a félelemmel teli helyzetben három dolog segíthet. Az egyik, hogy irgalommal tekintünk magunkra, és őszintén szembenézünk azzal, hogy félelem van bennünk. Ez természetes állapot. Engedjük meg magunknak, hogy lehet bennünk aggodás, kétség, elfogódottság, félelem. A kérdés, hogy hagyjuk-e, hogy ez legyőzzön minket. A második, hogy éljünk az okosság adományával, amelyet akár természetes, akár kegyelmi úton arra kapunk, hogy használjuk. A harmadik – ahogy a mai ígérés is mondja –, hogy a hit cselekedetként bízzuk magunkat a Gondviselésre. Ha ezt tesszük, lehet, hogy érnek hátrányok, de még gyakrabban megtapasztalhatjuk, hogy a megvallásban tiszteletet parancsoló erő van, Isten pedig valóban gondoskodik. Ha viszont a konformizmusban véglegesen elveszve soha nem vagyunk képesek a hit és a hitből fakadó értékek megvallására, keresztény életünk elveszíti frissességét, meghívó erejét. Ahogy Jézus mondja: „a só ízét veszti”.

Jézus ma a megvallásra buzdít. A hitvallásra, amely elsősorban nem egy történet elmesélése Istenről, hanem sokkal inkább élő tanúságtétel, annak legkülönbözőbb formáiban, amelyet, ha megteszünk, az Atya övéinek ismer el minket.

Dobszay Benedek OFM

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (131.)

Görögkatolikus templomainkban az oltáron lévő szentségtartóban őrizzük az Eucharisziát. A legújabb időkét leszámítva ez mindig a szentségtartó kehely. Csak újabban vannak terjedőben ettől eltérő formák. Mindenesetre a szerkönyvünk „a szentségtartó kehely megáldására” írt elő szertartást. Ez egy kicsit hosszabb és részletesebb, mint az előzőek.

Ez abból is kitűnik, hogy a szertartás tömjénezéssel kezdődik, majd a kezdő áldás után a „szokásos kezdetű” imafüzérrel folytatódik. Aztán zsolnárimádság következik utána, mégpedig a 131. zsolnárt, melynek 4. verse adja az ide il- lő központi gondolatot, öszövetés- gi előkép gyanánt: „Ez nyugalom helye örökre. Itt fogok lakni, ezt választottam ki magamnak”. Mi már a teljes megvalósulását tapasztaljuk: Jézus Krisztus valóságosan jelen van a mi templomaink oltárában az Eucharisziában! Ennek befogadó eszköze pedig a szentségtartó kehely.

A kehely megáldó imádság egyetemessé teszi ki az idézett gondolatot. Az Úristenhez fordulva zsolnárt-ihletésű résszel kezdődik, „kinek királyi széke az ég s lábai zsámolya a föld”. Majd azzal folytatódik, hogy az ő befogadására „az egész teremtett világ elégtelen”, illetve a dicsősége „nagyságának felfogására a méltóképpen hirdetésére az angyali és emberi ész együttvéve is képtelen”. Amde ennek ellenére könyörülete, kegyessége és emberszeretete révén „megfoghatatlan módon a Szűznek méhében elhelyezkedni” kegyeskedett. Így igaz Istenként emberré lett, hogy Testét és Vérért „a kenyér és bor látható színe alatt” eledelül adja nekik. Végül az imádság még megokolást fűz hozzá: „te, mint Isten, jöhet mindenütt jelen vagy és mindeneket betöltesz, mint Istenember azonban a mennyekben az Atyaisten jobbján ülsz, a földön pedig legszentebb tested és

véréd oltári szentségében jelen lenni méltóztatol”.

A pap csak ezek elimádkozása után kéri az áldást és szentelést, a szokásos módon nem magának tulajdonítva a szent tevékenységet: „Azért mi mostan alázzunk téged: tekints kegyesen a mi imádságainkra s dicsőség emelése végett készített eme szentségtartó kehelyre és küldd le reá mennyei áldásodat, áldd + meg, tisztítsd meg és szenteld + meg azt, hogy méltó helye, új sírja és megőrzője legyen legszentebb tested és legdrágább véred szent és elevenítő titkainak”.

A békességi áldás után főhajtási imával folytatódik a szertartás. Ebben a pap immár újszövetségi jelenetet idéz: „Urunk Istenünk, ki kegyességed és emberszeretetednél fogva megígérted nekünk, hogy a világ végezetéig velünk leszesz, hallgasd meg imádságainkat, küldd le hozzánk Szentlelket malasztját és e szentelt vízzel való meghintés által áldd + meg, szenteld + meg ez oltári edényt, mely legdrágább tested és véred isteni titkainak megőrzésére készült”. Íme, itt is látszik, hogy a megszentelés Isten viszi végbe, a pap ennek csupán eszköze!

Végezetül a pap szentelt vízzel hinti meg az új liturgikus eszközt: „Megszenteltetik ez a szentségtartó kehely a Szentlélek malasztja és e szentelt vízzel való meghintés által, az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen”.

Ivancsó István

”
Megszenteltetik
ez a szentségtartó kehely
a Szentlélek malasztja
és e szentelt vízzel való
meghintés által,
az Atyának és Fiúnak
és Szentléleknek
nevében

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az én áldozatom és a tiétek

A szentmisében a liturgia vezetője háromszor szólítja fel a közösséget könyörgésre. A második ezek közül az Egyház és a szegények számára szánt adományok összegyűjtését és az oltár előkészítését követi. Ekkor nemcsak az egyszerű „Könyörögjünk!” buzdítást használjuk, hanem – az új fordítás szerint – a főcelebráns így szól a gyülekezethez: „Imádkozzatok, testvéreim, hogy az én áldozatom és a tiétek kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt!”.

Ez a formula szinte azonos szöveggel jelenik meg a IX. századi francia liturgikus könyvekben, majd a római misekönyv is átveszi. Most, amikor a magyar fordítás a korábbi „áldozatunk” helyett a latin kettős birtokos szerkezetet igyekszik tükrözni („az én áldozatom és a tiétek”), fontos, hogy ezt ne értsük félre, mintha a pap áldozata nem ugyanaz volna, mint a gyülekezeté!

A liturgiában mindannyian adakozunk, sőt, felajánljuk Istennek „szívünket, szándékunkat, tetteinket és mind egész éltünket” (SzvU 220,5), hogy tudatosan keresztény életalakításunk által mi is Istennek szentelt áldozattá váljunk (vö. Rm 12,1).

Itt viszont nem ezen van a hangsúly. A liturgiától idegen a birtoklás gondolata. Sem a

pap, sem a hívek nem mondhatják, hogy az áldozat az övék. A latin szövegben nem is tapad rá az áldozat szavára (sacrificium) egyik birtokos névmás (meum ac vestrum) sem. Éppen fordítva áll a dolog: mi mind Krisztusé vagyunk, aki egyszer s mindenkorra értünk áldozta önmagát a keresztfán, hogy kiengesztelje Istennel a világot (2Kor 5,19), és mindenkit egyesítsen.

Nagy Szent Albert tanítása szerint a liturgiát vezető pap éppen ezért kéri a hívó nép imádságának segítségét, hiszen gyöngye és esendő ember, aki az Egyház támogatása nélkül nem állhat meg Isten színe előtt (vö. *Liber de sacrificio missae* III,2,4), hogy Krisztusnak az Atyához intézett örök közbenjáró imádságához csatlakozzon.

A szentmise nem az enyém vagy a tiétek, hanem az Egyháznak adott közös ajándék. Adjunk halát érte, ahogy arra egy midrás (ókori zsidó rabbinikus irat) tanít: „Jönnek napok, amikor minden áldozat elmúlik, de a hála áldozata örökké megmarad; minden ének elmúlik, de a hála áldozata örökké megmarad!” (*Pesiqta* 79a).

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Iréneusz

Június 28.

Azon kis-ázsiai keresztény közösségek egyikéből származott. Alapos képzésben részesült. Ennek köszönhető a *Szentírás* és az őskeresztény irodalom ismeretét, továbbá a kortárs filozófiában és irodalomban való jártasságát.

Felnőttként Dél-Galliába, Lugdunumba (Lyon) városába került. Presbitere volt egy kis-ázsiai kivándorlókból álló egyházközségnek. Lyon akkoriban fejlődött Gallia legnépesebb városává. A keresztények Potheinosz püspök vezetésével azonban meglehetősen elszigetelten éltek.

177-ben Lyon bennszülött lakossága üldözni kezdte a keresztényeket. A püspököt és a közösség több tagját bebörtönözték, és szörnyű módon megkínálták. Iréneuszra hárult a törődés a foglyokkal, és annak biztosítása, hogy kapcsolatot tarthassanak egyházközségükkel. Potheinosz püspök azonban még a börtönben is a világegyház kérdéseivel foglalkozott, és követségbe küldte Iréneuszt Eleutherius pápához, hogy közvetítse a véleményét egy teológiai vitában. Római küldetésének köszönhető, hogy Iréneusz nem osztozott püspökének és többi bebörtönzött lyoni testvéreinek és nővéreinek sorsában, akik az ő távollétében vértanúhalált szenvedtek. A lyoni egyházközség tagjai, összesen negyvennyolcan, az amfiteátrumban haltak meg egy népnünpély alkalmával.

Amikor Iréneusz visszatért Rómából, elárult és megfogyatkozott egyházközséget talált, amely őt választotta püspökévé. Az üldözési hullám közben némileg alábbhagyott. Gallia további misszionálásán dolgozott, hit-hirdetőket küldött az ország különböző részeibe. Addig Dél-Gallia nehezen hajlott a megtérésre, most egymás után keresztény közösségek támadtak Tours-ban, Châlons-ban és Autunban, s Besançonban, Dijonban és Lang-

res-ban is virágozni kezdett a keresztény élet.

Tizennégy évvel később még egyszer követként lépett fel. Viktor pápa ugyanis kizárta a kis-ázsiai püspököket az egyetemes egyházból, mivel keleten a húsvétot az első tavaszi holdtölte napján ünnepelték. Rómában viszont (ugyanúgy, mint ma) az első tavaszi holdtöltést követő vasárnap tartották meg az ünnepet. Iréneusz levelet írt a pápának, és arra kérte, ne járjon el szigorúan, inkább hagyja, hogy a különbözőség megmaradjon, mintsem hogy az egyház egy része elszakadjon az egésztől. A pápa Iréneusz hatására visszavonta a kiközösítést.

Iréneusz egyházmegyéjében is megjelentek a gnosztikus tévtanok. Terjedelmes művet írt *A hamis gnóziis leleplezése és cáfolata* (*Adversus haereses*) címmel. Megcáfolta azt a téves tanítást, hogy az anyag rossz, és az emberek csak megfelelő megvilágosodás és tudás segítségével nyerhetik el az üdvösséget. Az nem a tanultság következménye, hanem Krisztus követéséből születik – szövegte le. Krisztus, akiért az egész teremtés van, velünk „jár az egész üdvösségtörténeten át”, köztünk és bennünk van, hogy megváltottainak közösségét egyre jobban egybefűzze.

Írásait már életében is mindenfelé olvasták és terjesztették. „Nyugat fényességének” és a katolikus dogmatika atyjának nevezték. Egy régi hagyomány szerint vértanúként halt meg Septimius Severus császár idejében. Császári parancsra katonák zárták körül a várost, majd ezután minden keresztényt elfogtak és megölték.

L. K.

JÚNIUS 25., ÉVKÖZI 12. VASÁRNAP (Vilmos, Vilma, Viola) – Jer 20,10–13 (Magszabadította a szegénynek lelkét a gonoszok kezéből.) – Róm 5,12–15 (A kegyelem hatása nem olyan, mint a bűnbeesésé.) – Mt 10,26–33 (Ne féljete azoktól, akik a testet ölnek meg!) – Zsolozsma: IV. zsolnárhét – Énekrend: Ho 229 – ÉE 588, Ho 229 – ÉE 142, Ho 134 – ÉE 352, Ho 153 – ÉE 190.

JÚNIUS 26., HÉTFŐ – Alexandriai Szent Cirill püspök és egyháztanító emléknappja (János és Pál) – Ter 12,1–9 – Mt 7,1–5.

JÚNIUS 27., KEDD – SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY ÜNNEPE (Sámson, Ulászló) – Bölcs 10,10–14 – Mt 22,34–40.

JÚNIUS 28., SZERDA – Szent Iréneusz püspök és vértanú emléknappja (Iren, Loretta) – Ter 15,1–12.17–18 – Mt 7,15–20.

JÚNIUS 29., CSÜTÖRTÖK – SZENT PÉTER ÉS PÁL APOSTOLOK FŐ-ÜNNEPE – Vigília-mise: ApCsel 3,1–10 (Azt adom neked, amim van: a Názáreti Jézus nevében kelj fel és járj!) – Gal 1,11–20 (Isten kinyilatkoztatta bennem Fiát, hogy hirdessem a pogányoknak.) – Jn 21,15–19 (Legeltesd juhaimat! Legeltesd bárányaimat!) – Ünnepi

A hét liturgiája

A év

vértanúinak emléknappja (Pál) – Ter 17,1–9–10.15–22 – Mt 8,1–4.

JÚLIUS 1., SZOMBAT – (Tihámér, Áron, Annamária) – Ter 18,1–15 – Mt 8,5–17.

JÚLIUS 2., ÉVKÖZI 13. VASÁRNAP (Szűz Mária látogatása Erzsébetnél – Sárlos Boldogasszony, Ottó) – 2Kír 4,8–11.14–16a (Isten megjutalmazza a sunemi asszonyt, aki segíti az Isten emberét.) – Róm 6,3–4.8–11 (A keresztségben eltemetkezünk Krisztussal együtt a halálba, hogy új életre keljünk.) – Mt 10,37–42 (Aki a keresztyét föl nem veszi, nem méltó hozzám. Aki titeket befogad, engem fogad be.) – Zsolozsma: I. zsolnárhét – Énekrend: Ho 257 – ÉE 587, Ho 257 – ÉE 154, Ho 109 – ÉE 595, Ho 152 – ÉE 190.

mise: ApCsel 12,1–11 (Most már biztosan tudom, hogy az Úr szabadított ki Heródes kezéből.) – 2Tim 4,6–8.17–18 (Az Úr megszabadít engem minden gonosz cselvetéstől, és mennyei országába vezet.) – Mt 16,13–19 (Te Péter vagy, és én neked adom a mennyek országának kulcsait.) – Énekrend: Ho 211 – ÉE 646, Ho 211 – ÉE 274, Ho 144 – ÉE 658, Ho 275 – ÉE 364.

JÚNIUS 30., PÉNTEK – A római Egyház első szent

Lerakta az alapokat és lelkeket épített

Bosák Nándor püspök gyémántmiséjét és az egyházmegye 30. születésnapját ünnepelték Debrecenben

(Folytatás az 1. oldalról)

A többszörös évfordulóért halát adó szentmisén részt vett Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek; Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke; Michael Wallace Banach, Magyarország apostoli nunciusa; Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök; püspökök és érsekek; az egyházmegye papjai; a testvérekezetek képviselőitében Püski Lajos református lelkészi főjegyző.

Jelen volt továbbá Papp László, Debrecen polgármestere; Mészáros Márta, Taksonyfalva (Bosák Nándor szülőfaluja) polgármestere; a település küldöttsége; az ünnepelt püspök rokonai, barátai és az egyházmegye intézményeinek vezetői.

A hálaadó jubileumi szentmisét megelőző hetekben az egyházmegye számos programot szervezett alapításának 30. évfordulója alkalmából; három könyvet is kiadott, köztük Bosák Nándor *Kenyérszótó antológia* című kötetét, amely a püspök visszaemlékezéseiből, homíliáiból, előadásából, egyházmegyei körleveleiből, a vele készített interjúkból és a sajtóban közölt írásaiból összeállított gyűjtemény.

Június 10-én az asszisztencia a püspöki székházból indult a székesegyházba.

A szentmise elején Palánki Ferenc, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye második főpásztora köszöntőjében felidézte: harminc évvel ezelőtt Bosák Nándor püspök azt a feladatot kapta Szent II. János Pál pápától, hogy rakja le az egyházmegye alapjait. Am ő nemcsak alapokat rakott, hanem a felépítményen és a lelkek építésén is fáradoznia kellett.

Papságának, püspökségének története sikertörténet, mindannyiunk számára példa az az egyszerűség, tisztaság, odaadottság, lelki nagyság és a rendelkezésre állás, amely jellemzi őt – emelte ki Palánki Ferenc. Hozzátette, hogy Bosák Nándor püspök az ő első tanácsadója; megköszönte segítségét, szolgálatát és azt, hogy olyan alapokat rakott le, amelyeket érdemes és kell is továbbépíteni.

Michael Wallace Banach apostoli nunciust arra emlékeztetett, hogy a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye mai formájának megalapításán túl sokkal régebbi időkre nyúlik vissza. 1693-ban I. Lipót császár azzal a feltétellel adta meg a szabad királyi városi címet Debrecennek, ha megengedi a katolikusoknak, hogy visszatérjenek a városba. Debrecenben már jelentős egyházi jelenlét volt a középkorban különböző templomokkal, amelyek közül a legnagyobb a gótikus Szent András-templom volt.

Az egyházmegye történelme ugyanakkor még ennél is régebbi – mondta a pápa követje. Így fogalmazott: „Ti ahhoz az Egyházhoz tartoztok, amelyet Jézus Krisztus, Isten Fia alapított....Amit ma ünne-

peltek, az nem csupán az évek mennyisége, hanem inkább a hitetek minősége. Kezdetől fogva erős és hűséges egyház voltatok, és teljesítetek küldetéseteket. Ez lesz a ti küldetésetek a következő harminc évben és azon túl is. Ezért ahogy ma ezt az évfordulót ünneplitek, emlékeztetek hálával a múlt-ra, éljétek lelkesedéssel a jelent, és nézettek bizalommal a jövőbe.”

Bosák Nándor püspököt köszöntve Michael Wallace Banach nuncius kiemelte: Köszönjük Bosák Nándor püspöknek „a hivatását, testvéreinek szolgálatát az Egyházmegye. Imádkozzunk érte és minden püspökért, papért, a kitartás kegyelméért, hogy az ő szolgálatuk által adja meg nekünk az Isten azt az örömet, melyet mindannyiunknak adni akar!”

A hálaadó szentmisét Bosák Nándor püspök mutatta be, amelyen az egyházmegye papszentelés előtt álló diakónusai, Csapó Márton és Mike Ervin is szolgáltak.

„Ma ebben a templomban, (...) ebben a közösségben rég történt eseményekre emlékezünk – kezdte homíliáját a jubiláns püspök. – hatvan évvel ezelőtt szentelték pappá, és harminc évvel ezelőtt Szent II. János Pál pápa megalapította a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyét. Ezek azonban nemcsak egyszer megtörtént események. Úgy tekintünk rájuk, mint üdvtörténeti eseményekre, mert ma is velünk vannak, irányt és tartalmat adnak életünknek; akár a szem-

lyes életemre gondolok, hogy pappá vagy püspökké szentelték, akár az újonnan született egyházmegyei közösségre. (...) Hatvan évvel ezelőtt, 1963-ban szentelték pappá az egri bazilikában. Ismerős mindenki előtt, hogy a magyar egyház azokban az években üldözésnek volt kitéve. Hogy csak egy példára utaljak: akkor Egerben nem volt püspök; két-három püspök volt börtönben vagy házi őrizetben. Bennünket is Szabó Imre esztergomi segédpüspök szentelt föl. Családunknak egy tekintélyes barátja – amikor megtudta, hogy értekeztem – jóakarattal figyelmeltetett: gondoljam újra a dolgot, mert látnom kell, hogy itt, nálunk, ebben az országban nem nagy jövője van az Egyháznak és a pápi pályának. A szemináriumi évek alatt aztán saját bőrömmön is tapasztaltam, hogy milyen az a környezet, ahol a hivatásunkat teljesíteni akarjuk. Mind ez azonban nem térített el, sem engem, sem kortársaimat. Inkább megerősített, és hivatásunk mélyebb átgondolásában segített.

lyes életemre gondolok, hogy pappá vagy püspökké szentelték, akár az újonnan született egyházmegyei közösségre. (...) Hatvan évvel ezelőtt, 1963-ban szentelték pappá az egri bazilikában. Ismerős mindenki előtt, hogy a magyar egyház azokban az években üldözésnek volt kitéve. Hogy csak egy példára utaljak: akkor Egerben nem volt püspök; két-három püspök volt börtönben vagy házi őrizetben. Bennünket is Szabó Imre esztergomi segédpüspök szentelt föl. Családunknak egy tekintélyes barátja – amikor megtudta, hogy értekeztem – jóakarattal figyelmeltetett: gondoljam újra a dolgot, mert látnom kell, hogy itt, nálunk, ebben az országban nem nagy jövője van az Egyháznak és a pápi pályának. A szemináriumi évek alatt aztán saját bőrömmön is tapasztaltam, hogy milyen az a környezet, ahol a hivatásunkat teljesíteni akarjuk. Mind ez azonban nem térített el, sem engem, sem kortársaimat. Inkább megerősített, és hivatásunk mélyebb átgondolásában segített.

A papszenteléskor szokásos primíciás emlékképre ezt a jelmondatot írtam: »Krisztus szeretete sürget minket« (2Kor 5,14). Ez a mondat (...) jelentette a határozottabb odafigyelést a hivatás táplálására, és jelentette a védelmet, hogy miközben a világban teljesítjük hivatásunkat, le ne vegyük tekintetünket Krisztusról, a forrásról, és el ne sodorjon bennünket a világiasság áradata.

Amikor most, hatvan év elteltével halát adok hivatásomért, megköszönöm azt a felülről jövő sürgetést, amely megörzött és vezet ma is. Harminc évvel ezelőtt, amikor püspökké szentelték, már más időkben éltünk. A rendszerváltás időszaka volt ez. A külső nyomás valóban megszűnt. Szabadabb lett a mozgástér, új lehetőségek nyíltak az egyházi szolgálat számára, de föltártak a sebek is, amelyek gyógyításra vártak. Ekkor kifejező és kézenfekvő volt az *Izaiás próféta könyvéből* vett püspöki jelmondat: »Törd meg az éhezőknek kenyereidet!« (Iz 58,7). Szép feladat ez, komoly vállalás, (...) de bennem élt a nyugtalanító kérdés és a kétely is, van-e mit osztanom, képes vagyok-e erre? A *Szentírásban* találtam bátorítást. A kenyérszaporítás csodájának leírásában – ahogyan most is hallottuk az evangéliumban – Jézus fölcsófolta az apostolokat, hogy szerezzenek kenyeret a népnek, ők azonban szabadkoznak. Nekik nincs, és vásárolni sem tudnak. Egyikük azonban, And-

rás megjegyzi: »Van itt egy fiú, akinek van öt árpakenyere és két hala, de mi ez ennyinek.« (Jn 6,9) Jézus a kezébe veszi ezeket, osztani kezdi: táplálja az éhezőket. Ennek a gyereknek a képe korábban is ott élt a lelkemben, amikor pápi lehetőségemről, feladataimról gondolkodtam. És különösen felerősödött, amikor a püspöki feladatokkal szembesültem.

Mert amim van, az bizony csak öt árpakenyérnyi..., vagy még annyi sem... De ha azt Jézus kezébe helyezem, mégis csak lehet belőle valami, ha nem is csoda, de Jézus kenyérévé válhat az emberek javára. Így kerültek püspöki címerembe a Krisztusra és a Szentlélekre utaló szimbólumok, és alá az öt árpakenyert tartalmazó kosárka. Az évek számának gyarapodásával egyre fogy ennek a kosárnak a tartalma. De szolgálatunk lényege nem változik” – mondta szentbeszédében Bosák Nándor püspök.

A homília után az egyetemes könyörgések következtek, amelyben Ferenc pápáért, a jubiláns püspökért, a püspökök testületéért, papokért, szerzetesekért fohászkoztak, hogy szolgálatuk betöltésével az Egyház legyen minden ember üdvösségének meghívó jele és hatékony eszköz korunk szellemi zűrzavarában.

Az Úr kegyelmét kérték a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyére, minden itteni plébániai közösségre, hogy lángoló szívvel tanúskodjanak arról, hogy Isten a sötétségből csodálatos világosságára vezette őket; majd imádkoztak újabb pápi hivatásokért, hogy az evangélium világosságát az apostolok lelkesedésével terjesszék az egész világon. Szent Lászlónak, az egyházmegye védőszentjének közbenjárását kérték a betegekért, hogy testi-lelki gyógyulást nyerjenek; könyörögtek az elhunytakért, hogy adja nekik az örök élet világosságát és gyászolóinak a boldog feltámadás vigasztalását.

A szentmise végén további köszöntések hangzottak el. Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke elmondta: néhány évvel ezelőtt, Bosák Nándor püspök nyugdíjba vonulásakor már megköszönte szolgálatát, amelyet a püspöki konferencia javára végzett. „De »mindennek megvan a

maga ideje« (Préd 3,1). Püspök atya nyugdíjas éveiben is mutat olyan példát, amelyet érdemes megemlíteni” – tette hozzá Veres András.

Püski Lajos református lelkészi főjegyző a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke és gyülekezetei nevében köszöntötte a jubiláns püspöket és az egyházmegyét.

„Legyen valósággá az ige, hogy sokan egy test vagyunk Krisztusban, és legyen valósággá az is, hogy egyenként egymásnak tagjai vagyunk. Szolgáljuk együtt a mi Urunkat, Jézus Krisztust!” – fogalmazott a református lelkészi főjegyző, majd az Úr áldását kérte Bosák Nándor és Palánki Ferenc püspökök életére.

Papp László, Debrecen polgármestere Bosák Nándor püspök pápi életpályájára utalva hozzátette: „A történelmi idő kegyelmi idővé nemesül, ha látjuk káplánként, plébánosként vagy a papnevelésben, ahol úgy látta el feladatait, hogy tehetségét, tudását és szorgalmát személyiségének hitelességével pecsételte meg, és azt ezzel a hitelesítő pecséttel adta át az őt követő generációknak.” Debrecen évszázadokkal ezelőtt vallási szempontból rendkívül zárt város volt, ma már nyitott és befogadó – mondta a városvezető.

A szentmise Bosák Nándor nyugalmazott püspök gyémántmisés áldásával ért véget. Az ünnepelés a Szent József Gimnáziumban ünnepi ebéddel, köztelen beszélgetéssel folytatódott.

Erdő Péter bíboros köszöntőjében elmondta: Bosák Nándor püspöki jelmondata – „Törd meg az éhezőknek kenyereidet!” – a püspökké szentelés előtt fennakadt az Állami Egyházügyi Hivatal szűrőjén. Arra hivatkoztak, hogy a szocializmusban nincsenek éhezők. Emberi módon gondolkodtak erről a mondatról, de talán a próféta is így gondolta annak idején, amikor a jétékonykodókról beszélt. Jézus azonban mélyebb értelmet adott a mindennapi kenyérnek – fogalmazott a bíboros.

Majd megköszönte a jubiláns püspöknek, hogy annyi éven át megtörte a kenyeret, az Ige, a szentségek, az Eucharisztia és az emberi szeretet kenyereit.

Erdő Péter azt is elmondta, öröm számára, hogy egy megerősödött, valóban szépen működő egyházmegye első megyéspüspökét köszönheti, és elismerését fejezte ki a kifejlődött, strukturálisan kiépült egyházmegyéért. Hangsúlyozta, látszik, hogy itt egy olyan érzés és szív dolgozik, amelyik kerüli a fölösleges munkát, egyszerű és célszerű dolgokat teremt, ahol az igazi cél az emberek üdvössége.

A köszöntők sorát Mészáros Márta, Taksonyfalva polgármestere zárta, aki a település nevében egy olajfát ajándékozott a gyémántmisés püspöknek, településük szülöttének.

Kovács Ágnes
Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi
Egyházmegye

Ternyák Csaba érsek június 17-én szentelte pappá a neokatekumenális közösség két tagját az Egri Főegyházmegye szolgálatára. Czárán Bálint és Trevisan Pietro a Redemptoris Mater Egyházmegyei Missziós Szeminárium hallgatójaként készült a pappá szentelésére.

A legnagyobb ajándék, hogy Isten adja magát nekünk

Újmisések és papszentelés előtt állók portréi

„Tudom, nem érdemeltem meg másoknál jobban ezt a hivatást, és azt, hogy keresztényként láthassam életem eseményeit. Valamiért megengedte ezt Isten, meghívott erre a szolgálatra, és vezet engem. Megadatott nekem ez a különleges kapcsolat velem, és most az a feladatom, hogy ezt

rad-e. A legkisebb testvérem fél éves volt akkor. Miért engedte ezt Isten? – zúgolódtam magamban. Nagyon mérges voltam, és egyedül éreztem magam, mély magányt éltem meg. Szembe kellett néznie a halállal. Éppen érettségiztem, felvettek az orvosi egyetemre, nagycsaládról álmodtam. Ekkor felmerült bennem: rend-

lett hagyatkoznom, aki minden szempontból gondoskodott rólam. Megértettem: a misszió nem arról szól, hogy én adjak valamit, amit nekem kell előteremtenem, hanem Isten adja magát nekem, és arra hív, hogy vigyem el őt másoknak” – írja le tapasztalatát. Három, térben és kulturálisan is távoli országban élt, más vi-

lam, vezetett előre. Nem azért, mert megérdemlem. Nem tudom, miért engem választott, de látom, hogy ha kiválaszt valakit, akkor megadja a szolgálathoz a kegyelmet is. Ajándék nekem, hogy eszköz lehetek számára, s még nagyobb ajándék, hogy ő adja magát nekem.”

*

Pietro Trevisan az egri Redemptoris Mater Egyházmegyei Missziós Szeminárium növendéke. Az olasz származású fiatalember már tizenkét éve a Neokatekumenális út szemináriumában tanul. A Porto San Giorgióban rendezett sorsoláson Londont húzta, így ott kezdte meg tanulmányait. 2019-ben Budapestre küldték missziós gyakorlatra. Egy olyan közösségbe került, ahol négy család – két magyar és két olasz – élt együtt. Ekkor kezdett magyarul tanulni. Az Egyesült Királyságban közben változtak a körülmények, Pietro nem tudott visszatérni Londonba, ezért Egerben folytatta a szemináriumi tanulmányait. Negyedéves volt, amikor ideérkezett. „Szerettem nagyon Londonban, nyolc évet töltöttem ott, de ha már nem mehettem vissza, örültem, hogy idekerültem, mert a két missziós év nagyon szép volt. Kiléphettem a szeminárium zárt világából, családdal voltam együtt, láttam a nehézségeiket. A két olasz

a papságra hívja, megijedt. „Féltem, elitkoltam ezt mások előtt, de a gondolat bennem maradt, és folyamatosan nyugtalanság élt bennem.” Pietro szeretett tanulni. Ezt részben azzal magyarázza, hogy születésekor meg kellett műteni a szívét, ezért iskolás korában nem sportolhatott, mint a többi gyerek. Idejét és energiáját a tanulásra fordította. „A tanulásban akartam a legjobb lenni. Isten látta és megáldotta ezt a törekvésemet. Az eredményeimet az ő ajándékának tekintettem, mégsem voltam elégedett. A fő érdeklődési területem a filozófia lett, az egyetemen is filozófiát tanultam. Nagyon tetszett, gondoltam, professzor leszek. Így képzeltem el a jövőmet. De belül ürességet éreztem, s a hang, ami a papságra hívott, nem tűnt el a szívemből, hanem egyre hangosabb lett. Már aludni sem tudtam, annyira nyugtalan voltam. Beszéltem az akkori plébánosommal és az Út közösségének katekétáival. Akkoriban nagyon megérintett az *Efezusi-aknak írt levél* egyik gondolata: „Ti Isten alkotása vagytok. Isten már készítette egy utat nektek.” Nem kell tehát okoskodnom, hogy mi lesz, ha – gondoltam. Ki tudtam mondani az igent Istennek. S egyszerre béke lett bennem” – írja le hivatása történetét.

A filozófiai iránti érdeklő-

voltam Londonban, nagyon tetszett, ott akartam maradni. De Isten mást akart, és készítette egy utat, amely idevezetett. Ő tudja, mi a jó nekem, az ő kezében van a jövőm. Amikor magam próbáltam kézbe venni a dolgokat, nem találtam semmit. Ahogy papi jelmondatom is kifejezi: „Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk.” Ebben bízom.

Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye

A Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyében június 24-én Bábel Balázs érsek pappá szenteli Kisjuhász Tibort és Tompa Szabolcsot.

„Az Isten szeretőknek minden a javukra válik.” Kisjuhász Tibor olyan papi jelmondatot választott, ami összhangban van a személyiségével. Ahogy beszélgetni kezdtünk, azonnal érezhető az őt meghatározó jóakarát, jólelkűség. „Sokan naivnak tartanak, mert mindig a legjobbat feltételezem az emberekről. Élttem meg csalódásokat, mégis azt gondolom, nyitott vagyok, nem naiv. Jóságúnak ismerem magam, és ezt a visszajelzést kapom a környezetemtől is. Igyekezem mindenkit szeretni” – ad összefoglaló képet magáról, s beszélgetésünk végére mi magunk is ilyennek látjuk őt.

Tibor szerető családban nőtt fel. Két öccse közül az egyik két, a másik hét évvel fiatalabb nála. Édesanyja fodrász. Édesapja, aki pék és hentes, a legkisebb gyerek születése után olyan munkahelyet keresett, ami mellett minél több időt tud a családjával tölteni. Tibor szülővárosában, Lajosmizsén végezte az általános iskolát, majd szakácsnak tanult Kecskeméten. A hitelt már az óvodában ismerkedni kezdett, katolikus csoportba járt, ahol hitoktatás foglalkozott velük. Hitélete szorosnak kötődik nagymamájához, akivel együtt jártak templomba, amíg kisgyerek volt. Amikor nagyobb lett, már önállóan ment, egy idő után mindennap. „Úgy rendeztem a napom, hogy beleférjen a szentmise. Amikor Kecskeméten tanultam, reggel korán keltem, hogy tanítás előtt el tudjak menni misére a piaristákhoz. Szerettem a templomban lenni, belső vágy vitt oda. Nem zavart, hogy jobbra csak idősek ülnek körülöttem. Sokszor bekérekedtem ministrálni is. Első alkalommal a plébánosom hívott, utána magamtól mentem. Nagy volt a templom vonzereje, nem éreztem tehernek a misét. Egyszer aztán választás elé kerültem. A társaim bulizni hívtak, és az időpont ütközött a misével. Én a templomot választottam. Nem bánom, hogy egy barátom sem lett abból a társaságból.”

Tibor számára meghatározónak bizonyult a bérmálásra felkészítő ifjúsági hittan. A bérmálkozás után, amikor a többség eltűnt a csoportból, ő akkor is ott maradt. Egyszer egyedül ő ment el a foglalkozásra. A plébános megkérdezte, miről beszélgetne szívesen. A papságról – vágta rá. A plé-

Czárán Bálint

hirdessem az embereknek” – vallja Czárán Bálint, aki kilenc éve készül a pappá szentelésére. Hat évig tanult a szemináriumában, és három évet töltött missziós gyakorlaton Koszovóban, Albániában és Kenyában, majd Budapesten és Miszkolcon.

Családja révén került a Neokatekumenális út közösségébe. Történetüket így írta le: „Édesapám katolikus nevelést kapott, édesanyám nem. Mindketten a Neokatekumenális útnak köszönhetően kerültek az Egyházba. Szüleimet a rokonok többször hívták a közösségbe, de ők sokáig elzárkóztak. Aztán volt egy súlyos autóbalesetünk, amikor öt éves voltam. Bajunk nem történt, de a szüleimben felmerült a kérdés, hogy mi az életünk értelme, ha bármikor meghalhatunk. Elmentek a közösségbe, és egyre jobban meg tudták élni a keresztény hitet, s ahogy egyre több tapasztalatot szereztek Istenről, megpróbálták nekünk is átadni azokat.”

A gyerekek közül Bálint a legidősebb, hatan vannak testvérek. Úgy nőttek fel, hogy látták, a szüleik életében van valaki, aki fontosabb mindenki másnál: Isten. Tizenkét éves korától Bálint is járt katekézisre, és tagja lett az Út közösségének. „Mások furcsának találták, nem értették, miért járunk annyit templomba, miért élünk máshogyan, mint a világ. Akkor még nem volt egyszerű tanúságot tenni, de Isten ebben is segített” – emlékszik vissza az iskolás éveire.

Hivatása történetére visszatérve elmondja, édesapja betegsége döntő hatással volt rá. „Gimnazista voltam, amikor édesapám súlyos állapotba került. Egy hónapon át bizonytalan volt, életben ma-

ben, hogy ez a tervem, de mi lesz, ha már előtte meghalok? Miért élek? Sokat imádkoztunk. Én imában elmondtam, hogy mérges vagyok, s azután olyan béke töltött el, amit nehéz leírni. Az ürességet, ami bennem volt, betöltötte Isten. Azt tapasztaltam meg, hogy ő boldoggá tud tenni. Addig abban kértem Isten segítségét, amire vágytam, most megkérdeztem tőle, ő mit akar. Korábban, lelkigyakorlatok alatt felmerült bennem, hogy Isten a papságra hív. Lázadtam ez ellen. Éltem az életem, udvaroltam, de a hívás ott volt a szívemben. Passzíváltam az egyetem első évét, és ferences közvetítéssel kimentem Ausztriába, egy amerikai egyetemre. Ott érlelődni tudott bennem a hivatás kérdése.” Végül egy, a Neokatekumenális út közösségével végigjárt varsói záródoklat és egy lelkigyakorlat során vált bizonyossággá, hogy Bálint igent tud mondani a papságra. Misszióba vágyott, a közösség sorsolásán azonban azt kérték tőle, hogy Magyarországon végezze a szemináriumot.

Bálint többször megélte, hogy vannak tervei az életével kapcsolatban, de Isten szándéka nem mindig esik egybe ezekkel, s ha engedelmeskedik, az jó, ha nem, az fáj neki. „Így megerősödött bennem, hogy jó Istennel lenni, boldoggá tud tenni egy emberileg nem érthető hivatásban is.” Végül húszévesen elkezdte Egerben a szemináriumot, holtott misszióra vágyott. A Neokatekumenális út révén oda is eljutott. Másfél évet töltött Kenyában, Koszovóban és Albániában pedig hónapokat muszlim környezetben. „Bálint pénzzel érkeztem, amennyivel segítettek. Istenre kel-

lágban, mégis sok hasonlóságot látott. „Mindennél jobban akarnak élni az emberek, mindig több kell, soha nem elég, ami van, és végeredményben nem tudják, miért élnek. Miért

Pietro Trevisan

vagyunk? Mi értelme a szenvedésnek? Ugyanezekkel a kérdésekkel küszködnek Kenyában, Koszovóban és itt, Magyarországon. Azt is érdekes volt megélni, hogy Isten ugyanúgy keres mindannyiunkat: a magyarokat, a koszovóiakat, a kenyaiakat. Meghívása az Egyházba teljesen egyetemes.”

Bálint mély vízbe került. Megtapasztalta azt az ajándékot, hogy Isten cselekszik. „Rajtam keresztült is.” Szorongó természetűnek mondja magát, mindenért aggódik. Megélt nehézségeket, erős váltásokat. „Azt éreztem, hogy Isten velem volt ezen az úton, a nehézségekben is. Bizalom van bennem, mert láttam, hogy Isten eddig is gondoskodott ró-

család mindent otthagytott Olaszországban. Megéreztem, hogy a hit életet irányító valóság. Én egyedülálló vagyok, de gyerekkel mindent elhagyni, az egészen más” – írja le a számára meghatározó élményt.

Pietro a szülei révén került a Neokatekumenális út közösségéhez. Ők két különböző városban nőttek fel, és a közösség egy programján ismerkedtek meg. „A Neokatekumenális út nélkül a négy testvérem és én nem lennénk” – mondja.

A papi hivatás gondolata már gyermekkorában megfogalmazódott benne, de amikor tizenöt évesen egy ismeretlen pap egy lelkigyakorlaton felvetette, hogy Isten talán

dése megmaradt, és kiegészült a történelemmel. „Szerettem, ha valamin lehet értelmesen gondolkodni. Sajnos többet olvasnék, mint amennyi időm van. Különösen érdekel a bioetika. A szakdolgozatomat is ebben a témában írtam, a családtervezésről. Ötven év távlatából néztem rá Szent VI. Pál pápa *Humanae vitae* enciklikájára. Nagyon tömör megfogalmazásokat, morális szabályokat tartalmaz, és nem ad sok magyarázatot. Érdekes volt látni, ahogyan azóta a keresztény filozófia és teológia azon munkálkodott, hogy magyarázatot adjon a pápa döntésére.”

Amikor Pietrót a jövőről kérdezem, így válaszol: „Valójában Isten dönt. Hosszú ideig

bános visszakerdezt: Talán kopogtat valaki? Lehet – válaszolta. A hivatás gondolata később is ott maradt Tiborban. „A béralkozás során nagyon közel kerültem Istenhez, jobban felismertem a bű-

Csodálom, ahogy a pap ott van az emberek mellett az életük fontos fordulópontjain, elkíséri őket a születéstől a halálig. Ő fogadja be az embert az Egyházba, készíti fel, hogy magához vegye az Úrjézust,

beleállni a férj, az apa. Gyerekként az alapokat ő is az édesapjától kapta, s amikor később a szülei elváltak, a hitoktatójában talált példaképre. Szolgálatá során a fiatal házasságokat is szeretné megszólítani,

együtt olvasták a *Szentírást*, és az őket foglalkoztató kérdéseket meg tudták beszélni. Hosszú éveken át szolgált a templomban ministránsként. Egy lelkipályozatos tábor után mondta ki az igent a papságra. „Amikor tizenkilenc éves lettem, rádöbbentem, milyen régóta dolgozik már bennem a papság iránti vágy. Van egy hívásom, memem kell hát rálepnem erre az útra – gondoltam. Feltettem magamnak a kérdést, hogy minek szentelném az életem, mit szeretek igazán, mit tudnék teljes szívvel csinálni. És jelentkeztem a szemináriumba.”

Szabolcs meglelte, hogy örömforrás számára a szolgálat, ami a papi hivatás része. „Tetszik, amit csinálunk, sokat ad hozzá az életemhez, s aztán rádöbbenek, nemcsak az

szerinte leginkább a belső hozzáállástól függ, ki hogyan éli meg a szemináriumot. „Már az sem mindegy, ki milyen felfogással érkezik. Elsősorban ott van az emberben a rózsaszín köd, azt hiszi, itt mindenki szent, ez maga lesz a földi mennyország. Aztán rájön, hogy ez nem így van. Amikor másodéves lettem, összefogtunk az elsősökkel, egymást támogattuk a papság felé vezető úton. Együtt haladtunk, és tudtunk olyan hangulatot teremteni, hogy jó volt együtt lenni. Tudatosan akartunk itt növekedni, meg akartuk találni, hogy mi a feladatunk itt az öt év alatt” – fogalmaz. Ákos ezért úgy véli, életének hasznos időszaka volt, amit a szemináriumban töltött. „Közösségi szolgálatra szenteljük magunkat, ezért

pasztaltam, mennyire össze vannak törve ilyenkor az emberek, és milyen nagy szükségük van arra, hogy a pap vigaszt tudjon nyújtani nekik. Jézus is reményt akar adni, megmutatja, hogy van tovább, s arra biztat, hogy indulj el. Egy alkalommal eskettem is. Lelkesítő volt arról beszélni a párnak, hogyan kezdjék el az közös életüket. De számtalan élethelyzettel nem találkoztam még, a betegekkel való kapcsolatba például éppen csak betekintheztem. A plébánosom hagyta, hogy mindenbe belelássak, de azért nem tudnék elvezetni egy plébániát. Sok még a tanulnivalóm.”

Ákos hitét gyakorló családban nőtt fel Szigetszentmiklóson. Nem volt egyházi fenntartású az iskolája, hittanórára a plébániára jártak, s ő volt az

Fotó: Lambert Attila

Tompa Szabolcs

neimet, elmélyültek a gyónásaim. Egyszer az átváltozás alatt egész bensőmet átjárta a szeretet érzése. Ha valaki a környezetemben Isten nevét említette, ismét előjött bennem ez az érzés. Egy olyan káplán került a plébániánkra, aki mindent nagy örömmel végzett: a hittant, a szentmisét, az esküvőt, a keresztelőt. Ez előhozta bennem a korábbi kérdést: Pap szeretnék lenni? És ismét elfogott az a jó érzés. Aztán eltelt egy év, s végül a gyónatársakban mondtam ki a plébánosnak a szándékomat.”

Ahhoz, hogy elinduljon a papság felé, érettségit kellett szereznie. Éppen abban az évben hirdetett a szakiskola két éves felkészítést, amire azonnal jelentkezett, és az érettségibirtokában meg tudta kezdeni teológiai tanulmányait.

A szeminárium zárt világa, az elszakadás otthonról és a tanulás eleinte nem volt könnyű neki. De aztán barátokra lelt, és általában jól megtalálta a hangot a társaival. „Különösen a filozófia ment nehezen. Jellemző rám, hogy mindig kicsit lejjebből indulok, de aztán megyek folyamatosan fölfelé.”

Tibor családja támogatta a döntését. „Édesapámnak kicsit furcsa volt, édesanyám nagyon mellettem állt. A dédapám szeretett volna papnak menni, de a körülmények ezt nem tették lehetővé akkor. A nagypám nagynénjei közül ketten apácák voltak. A hivatás gondolata tehát nem számított ismeretlennek a családban. A kisebbik öcsém tiltakozott, ő nem értette a döntésem, megviselte, és nem tudta, mit fog mondani az osztálytársainak. Később aztán megfordult benne ez az egész, közelebb is kerültünk egymáshoz. A másik testvérem a kisebb korszak miatt eleve közelebb állt hozzám. Most nagyon sokat segít a kapcsolatunkban, hogy ő biológia és hittan szakos. Sok mindenben támogatni tudjuk egymást.”

Tibor szíve szerint falusi pap lenne. Azt vallja, amellett, hogy próbálnak behívni embereket az Egyházba, a már itt lévőkkel is foglalkozni kell. „Azt látjuk, bizony vannak, akik elhagyják az Egyházat. Vigyáznunk kell, hogy ne idegenítsünk el senkit. Szeretettel kell az emberek felé fordulni.

és segíti, hogy búcsúzza megtalálja a kiengesztelődést. Ebben kell kísérnünk a híveket.”

*

Pályája vendéglátósként indult, s papként is szeretné megőrizni azt a lelkiületet, ami eredeti szakmájában meghatározó. „A vendéglátós élvezi, hogy a vendégek kedvére tehet, le akarja nyugtózni az embereket. A papot is az emberek szeretete vezeti, keresi a velük való együttműködést, szolgálni akarja őket” – vallja a Szent Gellért Szeminárium papnövendéke.

„Mivel viszonzom az Úrnak, ami jót tett velem? Veszem az üdvösség kelyhét, és segítségül hívom az Úr nevét.” A *Zsoltárok könyvéből* választott jelmondat számomra a hűségéről szól. Ha visszatekintek az életemre, látom, valóban mennyi jót tett velem az Úr. Elköteleződtem, és tudom, mindig mellettem lesz” – vallja, s bizalommal tekint a jövőbe.

Másodéves papnövendék volt, amikor a koronavírus-járvány alatti első karanténidőszakot Hatházi Róbert plébános és Kovács Ferenc káplán a Szentcsalád-plébánián töltötte. Ez Szabolcs gyerekkori plébániája, itt járt hittanra, itt ministrált, itt formálódott hivatása, és különös kegyelemnek tartja, hogy itt szentelték diakónussá. „Sokszor úgy érzem magam, mint a két-három éves gyerek, aki mindenhez odamegy, mindent megfog, akit minden érdekel.” Ezzel a nyitottsággal kezdte papi életét. „Csak kíváncsi vagyok, mi vár rám. Kíváncsi vagyok a szolgálatot, vonzanak az eddigi tapasztalatok és az újdonságok.”

Szabolcs szívesen tanított hittant, jó kapcsolatot tudott kialakítani a diáksággal, és örömmel vett részt a szemináriumban a programok szervezésében is. A Kattáron térségi palacsintás sütőt, oszlopos tagja volt a hátrányos helyzetű gyerekeknek szervezett tábornak, lelkesen járt az országos kispaptalálkozókra, s megtiszteltetésként élte meg, hogy ott állhatott Ferenc pápa oldalán Budapesten, a Kossuth téri szentmisén. Úgy tervezi, hogy papként kiemelt figyelmet fordít majd a férfiakra, mert véleménye szerint a család irányválasztása nagyban függ attól, mibe tud

számítani a nyitottságukra, a lelkesedésükre, és arra, hogy él bennük vágy: „ők szeretnék jól csinálni” a házasságot.

Szabolcs Kecskeméten nőtt fel, a város ismerősebb terep számára, de a gyakorlaton lehetősége nyílt arra is, hogy betekintsen egy kisebb falu, Bajaszentistván életébe. „A helyi viszonyok megismerésével szeretném kezdeni. A programokra helyezem majd a hangsúlyt, hogy találkozási pontok jöjjenek létre. Fontos beszélgetni, együtt tölteni az időt, hogy közösségbe kerüljünk.” Addig is, míg erre módja lesz, Szabolcs mindenre figyel, gyűjti az ötleteket.

A papi hivatás gondolata már gyerekként felmerült benne, s amikor középiskolás lett, már folyamatosan foglalkoztatta. Vendéglátást tanult, valami olyasmit fedezett fel ebben a szakmában, ami a papságban is vonzza. „Kíváncsi voltam, hogyan működik az ember, mit szeret, mitől érzi jól magát. Az emberek szeretete a vendéglátásban is ott van.” Hivatása formálódásában fontos szerep jutott hitoktatójának, Fekete Gábornak és plébánosának, Hatházi Ró-

Kisjuhász Tibor

Fotó: Lambert Attila

én életemhez, hanem máséhoz is. Szeretem az együttműködéseket, amelyekben mind a két fél növekedni tud.”

Székesfehérvári Egyházmegye

Spányi Antal püspök június 24-én szenteli pappá a székesfehérvári Szent István király székesegyházban Szlama Ákost és Bakos Áront.

A Központi Papnevelő Intézet kertjébe hív beszélgetni Szlama Ákos, a Székesfehérvári Egyházmegye diakónusa.

Szlama Ákos

bertnek. „A család indított el a hitéletben, de ahhoz, hogy szívesen részt vegyek benne, szükségem volt a hitoktatónk példájára is. Ő valódi húzóerő volt, példát adott, és stabilizáló erőként volt jelen az életemben. Azt érzem, el lehet hinni neki, amit mond.”

Szabolcs szerette a hittanórákat, mindig örült, hogy

„Igazi oázis volt számunka ez a kert itt, a Belváros szívében. Ide jártunk kávézni, beszélgetni, időnként focizni” – mutat körbe a zöldben. Ákos Csákváron tölti diakónusi szolgálatát, de rendszeresen visszajár az alma materbe a barátokhoz. „Jó közösséget alakítottunk ki az öt év alatt” – mondja, és arról mesél, hogy

már itt is meg kell keresni az erre alkalmas lehetőségeket.” Azt sem titkolja, hogy akadnak nehézségei. „Főként akkor, amikor a saját korlátaimmal találkozom. Az nagyon tud fájni. Az ember szíve összeszorul, aztán ha találkozik Istennel, s érzi az elfogadását, az nagyon jó. És ha olyan embereket is talál, akik értékelik, az még nagyobb jó.” Ákos megküzdött a tanulással. „Sokszor megkísértett a telefon, mindig rá kellett nézmem. Így elfecséreltem az időmet, de azért rászántam a tanulásra annyit, hogy be tudjam fejezni a feladataimat.”

a fiú, akit a rosszkedő miatt gyakran ki kellett küldeni a teremből. „Nem szerettem jól viselkedni. Feszítettem a határokat” – mondja. Szüksége volt arra, hogy valaki segítsen neki megérteni, mit jelent hinni. A plébánosnak sikerült. „Jó élményeink voltak, táborok, zárandoklat, ificsoport.” A jó papok példája azt mutatta, hogy mindennek jövője van. De főként a *Szentírást* olvasása volt az, ami ráébresztette arra, hogy a történetek emberközeliek, valóságosak, van, élni tanítanak. Ákos hite egyre mélyült. A középiskolában leköötötte, hogy versenyszerűen vívott, majd „átállt a sötét oldalra”, s 2013-tól már bírónak vett részt világversenyeken. Mellette zenélt, a fennmaradó időt pedig a tanulás töltötte ki. „Nem voltam az a központi figura az osztályban, engem főként a beszélgetés vonzott. Mondták is, hogy jó velem beszélgetni. Ez akkor is jólesett, és ma is feltölt engem.”

Érettségi után a tanári pályát választotta, matematika-latin szakra jelentkezett. „Ma is szeretem a matekot, járnak hozzám gyerekek a plébániáról matekozni” – mondja. „Három év után érkezett el az a pont, amikor azt éreztem, indulnom kell. Utaztam haza az egyetemről Szigetszentmiklósról, és megérintett az Isten. Azt sugallta, jó az, amit csinál, de van egy jobb tervem veled. Ez volt az első sokk. Ekkor még nem tudtam igent mondani a papi hivatásra. Leültem a plébánosommal beszélgetni, és megfogalmazódott bennem, hogy válaszolnom kell a hívásra, választanom kell. Jelentkeztem a szemináriumba. Jó érzés volt.”

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

A másikat önmagunk fölé emelő szeretet

Kozma Imre atya gyémántmisés

Már jóval a szentmise kezdete előtt megtelt a Szent Ferenc sebei-templom, ahol Kozma Imre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítója, irgalmasrendi szerzetes mutatta be június 18-án gyémántmiséjét. Mint mondta: „a szolga ünnepe”. S vele ünnepeltek mindazok, akik hosszú pályafutása során kapcsolatba kerültek vele, így Kardos Mihály atya is Szegedről, valamint Reisz Pál OFM, a szentmise koncelebránsa.

Kozma Imre atya – látva a nagy tömeget – a szentmise bevezetőjében megköszönte, hogy a hívek a mai napon úgy döntöttek, jobb egy nap Isten házában, mint ezer nap máshol. Mint mondta, Isten közelében az ember önmagára talál, Isten felénk áradó szeretete megszólít bennünket.

Mindegyikünk arra vágyik, hogy fontosak legyünk valakinek – Istennek fontosak vagyunk.

Köszöntötte a ferences atyákat és Kardos Mihályt, aki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szegedi Gondviselés Házának lakójaként hajléktalanokkal él együtt. A gyémántmisés hoztette, mivel Mihály atya mindkét lábát elveszítette, „az ő ittléle is bizonyítja azt, hogy sokkal többre megyünk a szárnyainkkal. A lábunkkal elérhetünk ide vagy oda, de mekkora szabadságot jelent az ember szárnyalása!”

„A szolga ünnepe, és most nem is annyira a papi szolgálatra gondolok, hanem az odaadott élet szolgálatára – folytatta bevezetését az ünnepele. – Mit ér a szolgálat, ha az életünket visszatartjuk? Hova lehet eljutnia egy olyan életnek, amely csak magának él? – tette fel a kérdéseket. – A testvérek segítenek abban, hogy életemet, a még hátralévő időben is, noha száműzetésben vagyok, oda tudjam adni Isten üdvözítő tervének a szolgálatára.”

Majd megköszönte a Jóistennek, hogy sokan ember újjászületésének örvendhettek együtt, és ezáltal Jézus Krisztus húsvéti misztériuma megjelent ebben a világban. „Legyünk mindannyian Krisztussal a halált legyőző életnek a fiai és lányai, hogy ezáltal a világ egy jobb jövő felé nézhesen!” – bátorított.

Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke beszéde elején példázatot mondott a bölcsességről: „testesítsd meg mindazt, amit tanítasz, de csak azt tanítsd,

amit megtestesítesz”. Kiemelte, a keresztyén ember élete imitatio Christi, Jézus követése. „Imre atyától tudjuk, hogy valójában Jézus utánzásáról van szó. Mindig arra buzdított minket, hogy lessük el a jézusi mozdulatokat, ne csak kövessük, hanem akarjunk hasonlítani rá” – majd hozzátette: Imre atya mindennapjában emberközelségbe került mindaz, amiről beszélt.

Többek közt felidézte 1989. augusztus 14-én a keletnémet menekültek befogadását, amikor ezt a csodát megtapasztalták: három hónap alatt 48 ezer menekültről gondoskodtak.

Imre atya vezetésével néhány év alatt kiépült a magyarországi szociális és egészségügyi gondoskodás intézményrendszere, melynek négy kulcsfogalma: befogadás, lehajlás, jelenlét, kísérés.

A szónok ezeket a fogalmakat aztán Imre atya életéből vett példák magyarázta.

Beszéde végén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke felhívta a figyelmet a szentély korlátjára helyezett virágcsokorra, melyet hervadhatatlan kerámiavirágokból készítettek a szeretetszolgálat pátyi fogyatékosintézményének lakói, és amely Imre atya szolgálatának különböző állomásait szimbolizálja.

Imre atya beszédében hangsúlyozta, Isten szeretettelre az ember megmentésére, a halált legyőző Jézus követésére hív minket. A halált mi is csak akkor tudjuk legyőzni, ha Krisztus húsvéti titkát befogadjuk a szívünkbe, ha a másikért élünk, érte áldozatot hozunk, az életünket is odaadjuk és kockáztatjuk a másik érdekében. Figyelmeztetett, szeresd felebarátodat jobban, mint önmagadat! Egyedül a szeretet az igazság, nincs más igazság! A másikat önmagunk fölé emelő szeretet az igazság, ez a halál fölötti győzelem, ez az életnek az igazsága.

Hozzátette: „ez az egyetlen igazság indított el a feladatok felé, az emberek felé”.

Beszédét a következő gondolattal zárta: amikor Isten beleszól az életünkbe, valami olyat kér, amire az ember nem is számított, átrendezi az ember terveit. Imre atya az életéből vett példák illusztrálta ennek a tapasztalatnak az igazságát.

A szentmisén olyan sokan voltak, hogy áldozás közben elfogyott a szentostya. „Tudtam, hogy éhesek vagyunk a szeretetre, de ekkora éhséget!” – mondta Imre atya, majd vizsgálatként elmesélte: „Amikor a fogyatékkal élő gyerekeket tanítottam, kinyújtottam feléjük a kezemet, és megkérdeztem: »Gyerekek, mi van benne?» A nyolcéves Gabi ezt válaszolta: »Tele van szeretettel!» – és kezeit a hívek felé emelte most is. Pál atyának át kellett mennie a közeli Szent Anna-templomba szentostyáért, hogy szentmise végén még lehessen áldozni. „Amikor fiatal volt, és együtt fociztunk, nagyon gyors volt; de nem tudom, hogy képes lesz-e arra, hogy visszaérjen” – mondta Imre atya nagy derűtséget okozva.

A szentmise végén a zugligeti plébánia közössége nevében mondtak megindító köszönetet Imre atyának, és átadtak neki egy új „munkaruhát”, egy zöld színű papi ruhát. Ezután felolvasták Kövér László és Orbán Viktor köszöntő levelét, melyet megilletődve hallgatott az ünnepele.

A Szent Ferenc sebei-templom kórusa és a Zugligeti Szent Család templom kórusa látta el a szentmise zenei szolgálatát.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Ferenc pápa első útja a Gemelli-klinikáról a Salus Populi Mária-ikon elé vezetett

Ferenc pápa június 16-án, péntek reggel visszatért a Vatikánba, miután június 7-i hasfali sérvműtétje után hazaengedték a Gemelli-klinikáról. A Szentatya első útja – szokásához híven – a Santa Maria Maggiore-bazilikába vezetett, ahol a Salus Populi Romani (a római nép megmentője) Mária-ikon előtt imádkozott.

A Szentszéki Sajtóközpont igazgatója, Matteo Bruni tegnap rövid közleményben adott tájékoztatást arról, hogy Ferenc pápát ma reggel kiengedik a kórházból. A pápa sebésze, Sergio Alfieri szerint Ferenc pápa jól van, sőt, jobban, mint a műtét előtt.

A kórházat elhagyva Ferenc pápa rövid időre megállt autójával, hogy üdvözölje az épület előtt állókat. A Szentatya néhány újságíró kérdésére, miszerint hogy van, azt mondta: „Még élek”, majd kifejezte együttérzését a Görögországban hajókatasztrófában elhunyt menekültek miatt.

A pápa elhagyva a kórházat megtartotta azt a szokását, hogy egy kitérőt tett a római Santa Maria Maggiore-bazilikába, hogy megálljon imádkozni a Salus Populi Romani-ikon előtt.

Matteo Bruni rendszeresen tájékoztatta a sajtó munkatársait a műtétről és a Szentatya lábadozásáról. Az operáció során nem voltak komplikációk. Ferenc pápa várhatóan idővel újra utazhat, és folytathatja szokásos tevékenységét, de nehéz tárgyakat nem emelhet.

A műtét és az azt követő felépülés miatt a pápa audienciáit június 18-ig, vasárnapig felfüggesztették.

Ferenc pápa augusztus 2. és 6. között Portugáliába utazik az ifjúsági világtalálkozó alkal-

mából, valamint augusztus 31. és szeptember 4. között Mongóliába tesz apostoli látogatást. Június 15-én, csütörtök reggel Ferenc pápa

látogatást tett a Gemelli-klinika gyermekonkológiai osztályán. Ott-tartózkodása során a Szentatya köszönetet mondott az egészségügyi személyzetnek, hogy gondoskodtak róla és hogy „nemcsak gyógyszerrel, hanem gyengédséggel és emberséggel enyhítik mások szenvedését”.

Az Agostino Gemelli Egyetemi Klinika Róma legnagyobb kórháza, a Szent Szív Katolikus Egyetem (Università Cattolica del Sacro Cuore) orvosi karának oktatókórháza. Az intézmény Agostino Gemelli (1878–1959) ferences szerzetesről, orvosról és pszichológusról kapta a nevét, aki egyben az egyetem alapítója és első rektora is volt.

Forrás és fotó:

Vatican News angol nyelvű oldala

Szívvel-lélekkal szolgál

Melo Lajos domonkos szerzetes aranymiséjét ünnepelte a Pápai Magyar Intézetben

Június 6-án este a Pápai Magyar Intézet (PMI) közössége és a Rómában szolgáló magyar papok a PMI kápolnájában Melo Lajos domonkos szerzetes aranymiséjét ünnepelték, aki a Santa Maria Maggiore-bazilika magyar gyóntatója és a PMI felügyelőbizottságának tagja. Az ünnepi szentmisén jelen volt Habsburg-Lotharingiai Eduárd, Magyarország szentszéki nagykövete is.

Június 7-én este hálaadásra gyűltek össze a PMI ösztöndíjsajai, valamint a PMI felügyelőbizottságának tagjai, Melo Lajos, Szentmártoni Mihály és Harsányi Ottó atya.

A szentmise főcelebránsa Szentmártoni Mihály volt. Német Norbert rektor elmékedésében kiemelte a megállás, visszatekintés és hálaadás fontosságát, hogy tudatosítsuk: mi az, amit kaptunk, amit elértünk és amit magunkkal viszünk ennek a tanévnek a végén.

„Az ember hálaadására nem Istennek van szüksége, hanem nekünk jó az, ha valamit értékelünk és tudatosítunk időről időre. Minden elvégzett munkát, Istennek tett szolgálatot csak az tud igazán értékelni, aki szívvel-lelkével benne van” – fogalmazott prédikációjában a rektor.

Elmékedése végén Német Norbert megköszönte az intézet munkatársainak a szolgálatot, hogy segítik az ösztöndíjas atyákat.

Melo Lajos a felvidéki Szereden született, 1973-ban szentelték pappá, 2000 óta lát el gyóntatói szolgálatot a Santa Maria Maggiore-bazilikában, ahol a magyar mellett további hét nyelven gyóntat.

Forrás és fotó:
PMI

Nem tudom elképzelni az életem teológia nélkül

Beszélgetés a gyémántmisés Pápai Lajos nyugalmazott püspökkel

(Folytatás az 1. oldalról)

A szerzőtől sok könyvet örök, még személyesen nekem dedikáltakat is. Maritain a francia szellemi élet központja volt, rendszeresen gyűltek össze nála különböző világnézetű emberek. Jó lenne az ő munkásságát is megismertetni.

– Honnan ez a kiterjedt kapcsolatrendszere a nemzetközi szinten?

– Miután Budapesten teológiai doktorátust szereztem, 1973-75 között Strasbourgban volt módomban teológiát tanulni, ott is szereztem meg vallástudományból a doktorátusomat. Több akkori évfolyamtársammal tartom a kapcsolatot mind a mai napig. Így kerültem például Keralába. Úgy gondolnánk, a világ végére, de ha tudnánk, milyen szinten áll a teológiájuk...! Épp amikor ott jártam, akkor folyt az építése egy négyemeletes, 500.000 kötet befogadásra alkalmas könyvtárnak. Mindenféle folyóirathoz hozzáférhettem, teológusai Rómában és Párizsban végeztek. De monddok mást: káplán korom óta nagyon érdekelnek a keleti vallások. Életem során elkerültem Jordániába, Szíriába, Egyiptomba, Irakba, ahol megismerhettem a keleti kereszténység képviselőit is. Damaszkuszban például az egyetem rektorát, a főmuftit, aki egyben a miniszterelnök-helyettesi pozíciót töltötte be még Asszad elnök idejében. Tanúja lehettem, hogy az alavita lakosság milyen békében élt együtt a keresztény hívőkkel.

– Megszólásaiban gyakran buzdítja a világi híveket is teológiai művek olvasására...

– Valóban nagyon fontosnak tartom ezt. Sokaktól hallottam nemegyszer: „Atya, nem merek gondolkodni a hitről, mert félek, hogy elveszítem.” Érthető a félelmük, mivel a hitismeretük megmaradt a harmadik elemi szintjén, miközben civil vonalon gyakran az egyetemi végzettségig is eljutottak. A hitüket viszont korántsem ismerik ugyanezen az értelmiségi színvonalon. Az ő figyelmükbe ajánlhatók Kocsis Imrénének a *Bevezetés az Újszövetség könyveibe*, illetve Rózsa Huba *Bevezetés az Ószövetség könyveibe* című művei. Nagyon hasznos munkák ezek, amelyek támogatják a látókörünket.

– A tudás, az ismeret meg tudja erősíteni a hitet?

– Igen, bár az is igaz, hogy a hit nem ebből születik. Az intelligens embernek muszáj mégis gondolkodnia! XVI. Benedek hívta fel rá a figyelmet, hogy a logos, az értelemelenség egyben istenellenesség is. A teológia Isten kimeríthetetlen valóságát, cselekvésének, jelenlétének titokzatosságát próbálja újabb és újabb módokon közelebb hozni az emberekhez.

– A papnevelésben sokat hangoztatjuk a pasztorális gyakorlat jelentőségét. Ön mire tenné a hangsúlyt?

– Még püspökségem idején egyszer André Léonard érseket fogadhattuk, akitől kispapjaink megkérdezték, szerrinte mi a lényege a papnevelésnek. Ő azt felelte, a legfontosabb a Jézussal való személyes kapcsolat kialakítása, majd rögtön hozzátette: és az értelmiségi lét igénye. Tehát az, hogy a pap a saját hitét mint értelmiségi ismerje meg és adja tovább. Ha először jól megérti, mi is az az örömhír, amit hirdetni fog, akkor intelligenciájával arra is rá fog jönni, hogy ezt hogyan közvetítse. Szükség van persze a pedagógiára – pedagógus családból származóként magam is látom ennek értékeit –, az első mégis, hogy a pap a saját hitét magas értelmi szinten ismerje, és ilyenként adja tovább. Ezért tartom alapvetőnek a szellemi igényesség kialakítását a szemináriumokban.

– Nyugalomba vonulása óta mennyire tudott lelkipásztor maradni?

– Mindig akad valamilyen tennivalóm. Vasárnaponként a székesegyházban misézek. Idén arra is lehetőséget kaptam, hogy bérmálhassak egyházmegyénkben. Már idáig tizenhét bérmálást végezhettem. Örömmel látni, hogy mindentől milyen szépen felkészültek a tizenégy-tizenöt éves gyerekek. Azon viszont nem csodálkozom, hogy utána ki-kimaradoznak: hiába készülnek fel jó szándékkal, ha szüleik nem járnak templomba, ha a környezetükben egészen mást tapasztalnak. A gyerek még nem lehet azon az érettségi szinten, hogy mindezzel szembe tudjon menni. Csak keresztény családokban válhatnak keresztényekké.

– Hol éri el az Egyház leginkább a gyerekeket, fiatalokat?

– Püspökként fontosnak tartottam a katolikus iskolák alapítását. Mára az egyházmegye csaknem minden városában van egyházi iskola,

úgyhogy aki akar, az eléri a katolikus oktatást. Kezdetben az iskolával együtt átvettük a pedagógusokat is. Akkor csak annyit kértünk tőlük, hogy ha nem is osztják a hitünket, legalább ellene ne szóljanak. Később, amikor már mi vehettük fel a tanárokat, a legalkalmasabbakat próbáltuk kiválasztani. Egyébként minden iskolához tartozik egy iskolalelkész is, aki összefogja a pedagógusokat, osztálymestert tart, lelkinapokat, táborot szervez a diákoknak. Sikeres alapítás volt a Szent László Egyetemi Kollégium Győrben, illetve a Szent Pál Sopronban. Mindkettőből sokan kerültek ki olyanok, akik ma is elkötelezett hitéletet élnek.

– Végigélte a kommunizmust, a rendszerváltást. Hogyan látja a szabadságban élő Egyház lehetőségeit?

– Nem idegen tőlem a panaszkodás, pedig tudom, nem szabadna elégedetlennek lennem. Ha a rendszerváltás előtti időkkel hasonlítjuk össze a jelenet, akkor óriási fejlődést látunk Egyházunkban. Viszont ennek megvannak az árnyoldalai is. Az akkori fiatalokat például a mostaniakkal össze sem lehet hasonlítani. Még füredi káplán koromban egyszer összehalmoztam egy gyerekcsoporttal. Láttam rajtuk, hogy valami nyugtalanítja őket. Az egyik kislány aztán elmesélte, hogy valamelyik tanárunk szerint csak a primitívek, a műveletlenek vallják magukat keresztényeknek. A kislány azonban visszavágott: „Hát akkor hogy lehet, hogy egyedül a tisztelendő bácsinak van doktorátusa?” Mondhattak a gyerekeknek bármit, ők érzelmileg hozzánk tartoztak. Ma fordítva áll a helyzet. A rendszerváltás éveiben Veszprémben vagy száz gyerek járt a templomi hittani foglalkozásainkra és misére is. Egészen más volt akkor a hozzáállásuk. A mai gyerekek esetében már a nagyszülők sem kaptak vallásos nevelést, a szülők jobb esetben közömbösek, ha nem egyenesen ateisták. Amikor a gyerekeknek a hittan és az etika között kell választaniuk, s ha az utóbbi fociást jelenti,

akkor a könnyen az utóbbit választják. De kárára van a gyerekeknek a nyugati szabadság is, az internet világa. Ezért aztán csak jogaik vannak, kötelességeik nincsenek, s ezt a szüleik rájuk hagyják. Nehéz helyzetben vannak az iskolák, egyáltalán nem csodálkozom rajta, hogy olyan kevés a pedagógus. Nincs a kezükben semmilyen eszköz, még rászólni sem igen szólhatnak rá a gyerekekre.

– Ahogy akkor apró lépésekben lehetett valamit tenni, most is meg kell tudni találni a módját, hogyan éljünk együtt a korral.

– Valóban így van. Ha panaszkodunk, sírunk, az semmit nem használ. Nagyon fontosak a katolikus iskolák, a hitoktatás, amire komolyan fel is kell készülni. Talán az is fontos, hogy alaposabban elemezzük, ki hogyan végzi el a feladatát. A legfontosabb, hogy az embereknek meglegyen az élő kapcsolata az Egyházzal, az egyházi közösséggel. E kapcsolat nélkül minden csak elmélet marad – nem a keresztény értékek specialistáinak kell lennünk, hanem a hitüket megélő keresztényeknek.

– A hitoktatás átadja az ismereteket, de vajon közelebb visz-e az Egyház megéléséhez?

– Annak idején, a templomi hitoktatás keretében gyakran kellett behordanom székeket a sekrestyébe, mert csak ott tudtunk összegyűlni. A gyerekeknek ily módon óhatatlanul is kötődniük kellett az Egyházzal. Bizonyára az iskolákban is lehetne jobban csinálni, de nem könnyű, ha sokszor azt tapasztaljuk, hogy olyanokat is beíratnak hittanóra, akiket semmi nem vonz oda. Egy-két ilyen gyerek elég ahhoz, hogy tönkretegy az órát, ha állandóan fegyelmezni kell őket. Arról is meg vagyok győződve ugyanakkor, hogy még a legrosszabb gyereket is le lehet fegyverezni két dologgal: a tudásanyaggal és a hittel. Ha valakin a gyerek az azt látja, hogy hittel beszél arról, amiről beszél, és hogy ott van mögötte a tudás is, az még a legrosszabb gyerekekre is hatással lehet. Azt is látom, hogy a fiatalok között divat az antiintellektualizmus, mert nekik inkább az érzelm számít, ennek ellenére én mindig próbáltam az értelemükre is hatni. Ha csak annyi maradt meg bennük az órából, hogy ennek vagy annak hol tudnak utánanézni, már az se kevés. Természetesen ezen kívül fontos az is, hogy a hitoktatók táborokba, lelkigyakorlatokra,

ifjúsági találkozókra, délutáni programra hívják a gyerekeket, és bevonják őket a feladatokba. Sajnos, kevesen vagyunk, és a tanár épp annyira leterhelt, mint a pap. De ahol a lelkipásztor, a hitoktató komolyan és kitartóan dolgozik, ott meglesz majd munkájának gyümölcse.

– Mi adja Ön szerint a pap vonzerejét?

– Elég normálisnak lenni. Elég, ha a pap kedves és megértő, aki szóba áll az emberekkel. Semmi rendkívüli nincs szükség ezen felül: szívvel-lélekkel kell végeznie a feladatát. Aki így teszi, az boldog is lesz. Ha visszavesz belőle, boldogságát kurtítja meg. *La grave allégresse* (Az öröm súlya) címmel jelent meg François Potez plébános könyve, aki pappá szentelt tanítványának vetette papírra tapasztalatait levelek formájában. Arról vall benne, mit jelent papnak lenni, mik a papi élet problémái. Jó könyv, első díjat nyert a francia katolikus könyvek között. Vele együtt vallom a bennünk lévő derű fontosságának a hangsúlyozását, mert bár Krisztus meghalt, de feltámadt, vagyis a lényeg kimondott. Ez az öröm ugyanakkor súlyos is, hiszen jól tudjuk, mennyi nehézségen át vezet életünk útja.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Mindenkinek

ZARÁNDOK

2023. július 1. és augusztus 31. között

A Szent István Ház **10%-OS** nyári kedvezménnyel* várja a kedves vendégeket:

Egyágyas szoba: 49 EUR | fő | éj

Kétágyas szoba: 39 EUR | fő | éj

Háromágyas szoba: 35 EUR | fő | éj

*Több kedvezmény egyszerre nem vehető igénybe.

A szobaár tartalmazza a reggelit, az idegenforgalmi adó viszont külön fizetendő
10 év felett 3,50/fő/éj

szent istván ház
RÓMA

Szent István Ház
Via del Casaletto 481, Roma (RM) – 00151
Bővebb információ:
www.cssroma.katolikus.hu, szih@katolikus.hu

IMAÓRA

Kütvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápola: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett missziós szándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláda helyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Álomás u. 61/a) várja az engesztelő hívek közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Záróközpontok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móróc Zsigmond út 141.): június 22-én 18 órától 25-én 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A megkülönböztetés a 21. században”. Július 17-én 18 órától 20-án 13 óráig a Mária Papi Mozgalom lelkigyakorlata HÍVEKNEK Soti János SJ atyával. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

BÚCSÚI SZENTMISE

Az óbudai Főplébánia-templom (Budapest, III. Lajos u. 168.) június 25-én, vasárnap a 10 órai szentmisén tartja a Péter-Pál búcsúját. Elhangzik Schubert *G-úr miséje*. Előadják: Ducza Nóra, Cser Péter, valamint a templom Albert Schweitzer Kamarakórusa és -zenekara. Vezényel: Kenessey László.

Ünnepi szentmisét mutat be Berta Tibor püspök, katonai ordinárius Búcsúszentlászlón, a kegytemplomban (Arany János u. 15.) június 25-én, vasárnap 11 órakor. Közreműködik a templom Szent László kórusa. Mindenkit szeretettel hívnak és várnak!

A csobánkai Szent Anna Plébánia szentkúti Mária-kegyhelyének búcsúja július 1-jén, szombaton lesz. A 11 órakor kezdődő szentmisét Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek atya fogja bemutatni. Szeretettel várjuk záróközpontjainkat.

Vértessomlón Sárlos Boldogasszony-búcsút tartanak július 1-jén és 2-án (szombaton és vasárnap) a Sárlos Boldogasszony-kegytemplomnál. Szombaton 19 órakor előesti szentmise lesz, melyet Móróc Tamás bodajki plébános, kanonok celebrál. Utána virasztás, szentségimádás. A vasárnapi programokból: 9 órakor gyülekezés a faluban a kápolna előtt (Rákóczi Ferenc utca 48.), 10 órakor ünnepi szentmise, amelyet Spányi Antal megyéspüspök mutat be. 16 órakor dr. Csóky András idegsebész tart előadást, majd könyvedikálás lesz. A 17.45-kor kezdődő záró szentmisét Szlama Ákos újművész atya mutatja be. A rendezvényre a belépés ingyenes. További információ: e-mail: vertessomlo.plebana@gmail.com Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Sárlos Boldogasszony-búcsú lesz Mátraverebély-Szentkúton július 2-án, vasárnap – az együtt járók, jegyesek, fiatal házaspárok, gyermeket várók záróközpontja. Főcelebráns: Marton Zoltán váci megyés püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferense.

ZARÁNDOKLAT

Országos roma záróközpont lesz Mátraverebély-Szentkúton, július 8-án, szombaton 9 órakor, Lakatos Péter atya, országos cigánypasztorációs referens vezetésével. Mottó: az új börtön új tömlőbe öntik, így ez is, az is megmarad. (Mt 9, 17). A záróközpont főcelebránsa és szónoka Dr. Veres András győri megyéspüspök lesz. Kapcsolat: Bánji-Magyar Anna +36/30-199-2652, e-mail: bangimagyar.anna@boldogceferinoi-intezet.hu

ELŐADÁS-SOROZAT

A Szent Margit-templom felszentelésének 90. évfordulója alkalmából előadás-sorozatot tartanak a Szent Margit-templomban (Budapest XIII., Szent Margit tér 1.). Időpontok: 2023. szeptember 7., október 5., november 2., december 7. A felnőtteknek szóló lelki estek központi témája: Parancsok szeretetből – A tízparancsolatról a 21. században. 18 órakor

szentmise két szín alatti áldozással, 19.30-tól szentségimádás orgonaimprovizációkkal. A szentmisét és a tanítást Monostori László esperes, plébániai kormányzó tartja. Bővebb információ: <https://margitos.hu/>

KÉZMŰVESNAPOK

A Segítő Nővérek Rendházában (Csobánka, Templom köz 4.) Czako Ágnes SA vezetésével kézművesnapokat tartanak június 28-án estétől július 2-án délutánig. „Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott” (Ter 1,31). Jelentkezni lehet: segitonoverekcsob@gmail.com Határidő: június 15. Bővebb információ: www.segitonoverek.info

KÉPZÉS

Önkéntesképzést indít a Váci Egyházmegye Kórházlelkészi Szolgálat a kórházi pasztoráció segítésére. Várjuk azok jelentkezését, akik beteg embertársaikon keresztül Krisztussal szeretnének találkozni és segíteni szeretnék őket az önkéntes szolgálattal. Az önkéntesképzés 5 alkalmas, ebből az első alkalom egy központi, egész napos képzés. Ezt követik a helyi, intézményekhez kötődő alkalmak a lelkigondozók vezetésével. A képzés ingyenes, elvégzése nem kötelező az önkéntességre egyik fél részéről sem. Jelentkezés feltételei: betöltött 18. életév; pszichés alkalmasság (nincs pszichés rendellenesség, nem áll pszichiátriai kezelés alatt); elkötelezettség a Katolikus Egyház tanítása mellett; önéletrajz; rövid motivációs levél. Jelentkezni ezekkel a dokumentumokkal együtt lehet, levélben: Váci Egyházmegye Kórházlelkészi Szolgálat - 2600 Vác, Pf. 167., e-mailben: korhazlelkesz@vaciegyhazmegye.hu. A jelentkezésben kérjük feltüntetni, hogy a Váci Egyházmegye területén lévő kórházban szeretne szolgálatot teljesíteni. A képzés elvégzése után oklevelet állítunk ki. Jelentkezési határidő: 2023. augusztus 31.

TOVÁBBKÉPZÉS

A Veszprémi Érseki Főiskola a 2023-as akadémiai évben is gazdag tanulmányi kínálatot várja a hitéleti szakirányú továbbképzések és kurzusok iránt érdeklődőket, akik a Testteológia; az Élethigiéni és spirituális; valamint az Egyházi közösségfejlesztés, közösségvezetés, közösségvezetés szakokra jelentkezhetnek, 2023. szeptember 4-ig. A képzésben való részvételhez alapképzésben szerzett végzettség szükséges hitéleti, pedagógusképzési, bölcsészettudomány vagy orvos- és egészségügyi képzési területen.

A Főiskolán működő Teológiai Akadémia az olyan érdeklődőknek is lehetőséget nyújt a továbbképzések kurzusain való részvételre, akik nem felelnek meg a bemeneti követelményeknek, vagy hallgatói jogviszony létesítése nélkül ismernek meg a színvonalas képzések tartalmát. A jelentkezés részletei és az egyes szakirányú továbbképzések tartalmáról szóló információk megtalálhatók a Főiskola honlapján <https://erseki-fiskola.hu/>, kérdéseikre pedig választ kaphatnak a teologia@vhf.hu e-mail-címen.

MEGHÍVÓ

Szent László-napot tartanak a Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest, V. ker., Március 15. tér) június 27-én, kedden 18 órától, Miskei Antal egri történész és Gál Péter József művelődésszervező előadásaival. Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Latinovits-est lesz Kaposfüreden, Szűz Mária Efezusi Házában (Állomás u. 61/a) július 2-án 16 órától. Fellépők: Benze Ilona színművész, Trokán Péter színművész, Heinczinger Miklós László Ferenc-díjas előadóművész, Tolcsvay Béla Kossuth-díjas zeneszerző. A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött: www.mariahaza.hu További információ: Mezőfi Zoltán 06/70-363-7645

MŰHELYKONFERENCIA

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest, V. Piarista köz 1.) műhelykonferenciát tartanak június 28-án, szerdán 14 órától. Téma: Miképpen van adva számunkra a Természet Könyve? Ismeretelméleti, ontológiai és szaktudományos közelítések – A Természet Könyve kutatócsoport műhelykonferenciája. További információ: <https://sapientia.hu/> Kontakt: Dr. Tubay Tiziano, a kutatócsoport tudományos titkára, tubay.tiziano@sapientia.hu

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
augusztus 21-26. | 6 nap | 319.900 Ft/fő
MÁRIARDNAI BÚCSÚ
DÉL-ERDÉLYI BARANGOLÁSSAL
október 6-8. | 3 nap | 79.900 Ft/fő
OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
október 9-15. | 7 nap | 249.900 Ft/fő
ŐSZI ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE
október 12-14. | 3 nap | 89.900 Ft/fő
MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 19-23. | 5 nap | 119.900 Ft/fő
ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA
október 23-29. | 7 nap | 299.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

ÁLLÁS

PESTERZSÉBETEN 28 éve üzemelő, 12 fős magán idősok otthonába keresünk ápoló/gondozó munkatársakat fő- vagy mellékállásban. Pályakezdek, nyugdíjasok jelentkezését is várjuk. Érdeklődni a 06/20-397-0224-es telefonszámon lehet.

ÉLETJÁRADÉK

KATOLIKUS szellemiségű iroda ingatlanért életjáradéki szerződést intéz ügyvédi háttérrel és garanciával. Keressen bátran, amennyiben elmúlt 65 éves, és szeretne élete végéig havonta jelentős nyugdíj-kiegészítést kapni! T.: 06/70-330-0960

HARANG

ÚJ HARANGOT Farkas Titusztól rendeljen, teljes kivitelezéssel! Templomi harangok hangzásra öntve, temetői harangok, emlékharangok, csengők, gongok. Harangszó 2003 Bt. (2200 Monor, Kistói út 26.) T.: 06/30-371-9696 E-mail: emeghajtas@gmail.com

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeg, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házról is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

facebook **Ujember**

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük. *A szerkesztőség*

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2023. JÚNIUS 19.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pálós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Sisitól az Erzsébet mítosz
AZ ERZSÉBET MÍTOSZIG
MINDSZENTYNEUM ZALAEGRSZEG
SISITÓL AZ ERZSÉBET MÍTOSZIG
A Gödöllői Királyi Kastély és a zalaegerszegi Mindszentyneum közös időszaki kiállítása
2023.06.09. – 12.31.
www.mindszentyneum.hu

Az új vármegyebérlettel olcsóbb lesz a közlekedés

2023 májusától vezetjük be a buszra és vasútra egyaránt érvényes vármegye- és országbérleteket. A kedvezményes árú bérletekkel a MÁV-START, a Volánbusz, a MÁV-HÉV és a GYSEV járataira lehet majd felszállni. A vármegyebérlettel az adott vármegye határáig utazhatunk buszon és vasúton. Az országos bérlettel pedig akár Magyarország teljes területét bejárhatjuk.

HÍREK KÉPEKBEN

● **A heves esőzések** villámárvizet és súlyos vízkárokat okoztak Nógrád vármegye számos településén június 8-án. A Máltai Szeretetszolgálat helyben dolgozó munkatársai és a szervezet vészhelyzetkezelési munkacsoportja is aktívan részt vesz a mentésben, illetve készenlétben állnak a további kárelhárításra. A kármentés jelenleg elsősorban Nagybárcán, Nógrádszakál, Nógrádmegyer, Margóc, Endrefalva, Nagylóc, Mátraverebély, Litke, Rimóc és Húgyag településekre összpontosul.

● **Már 21. alkalommal hívják** a görögkatolikus fiatalokat az évről évre egyre népszerűbb ifjúsági gyalogos zarándoklatra, melynek célállomása Máriapócs. Idén augusztus 14-én indul a zarándoklat Sárospatakról. A zarándoklat részletes programja hamarosan érkezik. Addig is érdemes követni a zarándoklat Facebook-eseményét. A regisztráció már elindult. A szervezők sok izgalmas, élménygazdag programmal várnak minden résztvevőt. A gyülekező tehát Sárospatakon lesz, ahonnan a Gávavencsellő-Kemecse-Nyírpazony-Nagykál-út vonalon haladva érkeznek meg a zarándokok a máriapócsi kegyhelyre, az Istenszülő oltalma alá augusztus 19-én. A célállomás változatlan, a központi téma viszont évről évre változik. Az idei mottó: „Megmutatom neked a bölcsesség útját” (Péld 4.11).

A Pázmány hűséges munkatársait köszöntötték

Ünnepi eseményre került sor a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) jogi karának dísztermében június 6-án. Azokat a munkatársakat köszöntötték – dolgozzanak bármelyik karon oktatóként, vagy alkalmazottként –, akik több mint huszonöt éve gazdagítják munkájukkal az egyetem közösségét, ezzel is hozzájárulva az elmúlt évtizedek sikereihez.

Kuminetz Géza rektor köszöntőjében hangsúlyozta: „Legyen ez az ünnepi ülés a hűség ünnepe. Miért is vagyunk oktatóként, kutatóként, alkalmazottként ennek az egyetemenk immár huszonöt éve a polgárai? – tette fel a kérdést. – Elsősorban mindenkor hallgatóinkért, tudományunk előrehaladásáért, a magyar katolikus keresztény civilizáció és kultúra megteremtéséért.”

„Egyesek katolikus hívőként, értelmiségiként, tudósként dolgoznak az egyetemen. Másoknak éppen ez a hely kínálkozó munkahelynek, s elsősorban a tudomány szeretete miatt vannak itt. Ismét másokat a kíváncsiság vezetett, végül vannak olyan munkatársaink is, akik véletlenül itt találtak munkahelyet, s mert megtetszett nekik, ezért szívesen időznek közöttünk.” A rektor hangsúlyozta: a Katolikus Egyház toleráns magatartását bizonyítja az is, hogy „a különböző fölfogású személyek egy fedél alatt, együtt tudnak dolgozni”.

„Az említett motívumok az idő múltával változnak. Van, aki öntudatos katolikussá lesz, másnak meggyengülhet a vallási identitása. A tudomány iránti szeretet fokozódik vagy éppen fogyatkozik. Ebben is megfigyelhető az a jelenség, amelyet az ember örök sorsának, a spirituális megküzdés szükségességének nevezünk. Ezt a küzdelmet azonban az emberség kivívásáért és megtartásáért nem szabad abbahagynunk” – figyelmeztetett Kuminetz Géza.

A rektor felhívta a figyelmet a szervezeti kultúra fontosságára, „ami, ha édes, fejlesztő, ha keserű, sorvasztó módon hathat ránk”. Az egyetem közjavanak egyik legfontosabb mutatója a jó munkahelyi

kultúra. „Ez a tudat kell, kellene hogy eltöltsen portásainkat, takarítóinkat, irodistáinkat, oktatóinkat egyaránt. Ha ebben a szellemben tudunk legjobb tudásunk és lelkiismeretünk szerint dolgozni, kölcsönösen becsülve egymást, akkor észrevétlenül mintegy második otthonunk lesz az egyetem.”

Ennek érdekében a szakmai felkészültséggel együtt fejleszteni szükséges az isteni kapcsolatokat és a személyiséget is, „hogy méltókká váljunk bizalomra és elismerésre”. A rektor emlékeztetett: ez közös és szívós munkálkodás gyümölcse lehet, melynek nehéz a kiépítése, a fenntartása, s szinte pillanatok alatt össze is omolhat. „Ezért is köszönöm a hűségüket, a kitartásukat. És arra kérem önöket, hogy építsük együtt azt a szervezeti kultúrát, amely lehetővé teszi, hogy szívesen és odaadóan dolgozzunk

együtt: hallgatóinkért, tudományunkért, egymásért.”

Kuminetz Géza Pro Universitate díjat adományozott Horváth Etelka korábbi gazdasági főigazgatónak, rektori tanácsadónak.

Hargittay Emil, az irodalomtudomány professzora személyes hangú előadásában emlékezett vissza az alapítás óta eltelt harminc évre, derűs történetekkel fűszerezve beszédét. „Irodalmárként József Attila sorára utalva a következő címet adtam előadásomnak: Harminc évünk elszelelt – Vivat, crescat, floreat! Úgy látom, ez a harminc év igen hamar eltelt, noha nagyon tartalmas volt.”

Forrás és fotó: PPKE

Boulad atya, Isten embere

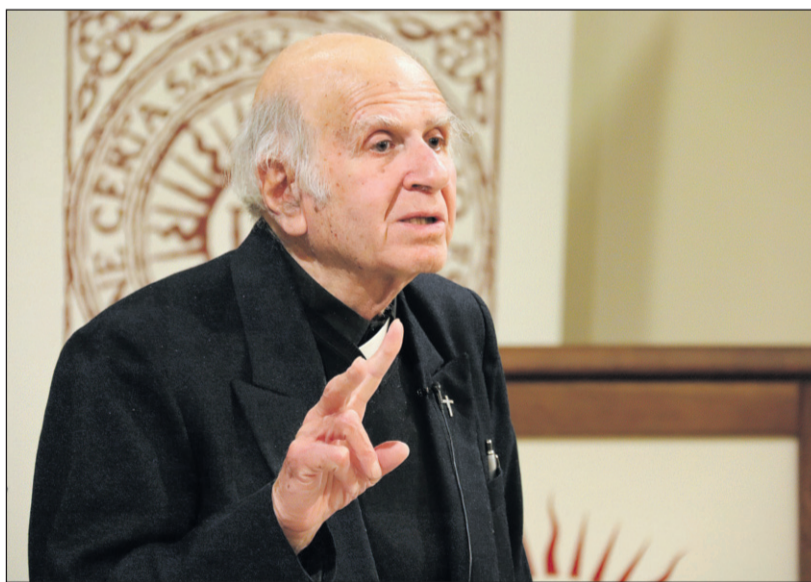
Június 14-én Kairóban elhunyt Henri Boulad jezsuita szerzetes, lelkiségi író, akinek számos műve magyar nyelven is megjelent, valamint saját kérésére 2017 óta magyar állampolgársággal is rendelkezett. Sajgó Szabolcs SJ emlékező írását olvashatják az alábbiakban.

„Százhusz éves korodig megvannak a terveid, mondat, és most még csak nyolcvannal éves vagy... Mit keresel a tolösékben?” – kérdeztem. Elmosolyodott, helyeselt, és úgy tett, mint aki fel akar kelni a kerekesszékből. Henri Boulad atya egyenesen a kairói idősek otthonából érkezett a ferihegyi repülőtérre 2019. augusztus 18-án. Nem először, de utólag bölcsen mondhatjuk, utólag. Neki is új volt a helyzet, hogy a kijáratnál tolösékekkel várták a repülőtér dolgozóit. De jó jezsuitaként az orvosi rendelkezést is olyan engedelmesen fogadta, mint előjárója szavát.

A kerekesszékebe ülve elégedetten nyugtázta a körülötte lévők meglepődését azon, hogy igazi, gyönyörű kokárdával a mellén érkezik Egyiptomból valaki úgy, mint ami a világ legtermészetesebb dolga. Boulad atya számára az is volt, hiszen két évvel korábban, március 16-án letette a magyar állampolgársági esküt az Országházban, majd egy baráti ebédrel meg is pecsételte azt a miniszterelnökkel, helyettesével és néhány barátjával, Deme Tamással, Michael A. Amennel, egyiptomi lelki gyermekével és a rend képviselőjével.

Ekkor, 2019-es érkezésekor csak kevéssel később szállt le a repülője, mint azoké az orvosoké, akik annak a hónapnak az elején Dakkában közel másfél napos műtétet szétválasztották a bangladesi számi ikreket. Ennek az lett a következménye, hogy az érte küldött autóval húsz-huszonöt perc alatt vágunk át a városra a János Kórházig, ahol el kellett érniünk a világra szóló orvostörténeti eseményt végrehajtó gyógyászok beszámolóját. Az atya nem terhelte a sofört ijedtséggel, inkább élvezte a száguldást. Úgy tűnt, ha rajta múlta, talán még fokozná is. Mint akinek a lelke szárnyalóan fiatal, ahogyan az is volt. Tanú rá mindenki, aki csak egyszer is látta, hallotta őt hosszú élete folyamán.

Másnap, 2019. augusztus 19-én is kerekesszékeben ülve vette át az Országházban a Magyar Érdemrend középkeresztjé kitüntetését „nagy hatású papi és teológusi pályája, a keresztény civilizáció megővését minden megnyilvánulásával elkötelezetten szolgáló közéleti szerepvállalása, valamint Magyarország európai keresztény értékeit védő politikájával mellett kiállása elismeréseként”. Az állami kitüntetés Áder János köztár-

sasági elnök adományozta neki, és Semjén Zsolt adta át.

Az állampolgárság és a kitüntetés egy hosszú, gyönyörű menet betetőzése volt. Boulad atya első magyarországi jelentkezése a Váczi Jenő jezsuita atya által lefordított *A szív okossága* című könyv volt, korábbi beszédeinek, előadásainak gyűjteménye, amely 1988-ban jelent meg, és amit az olvasók egy csapásra a szívükbe zártak. Boulad atya először az 1991-ben kiadott, *Az önmegújítás fényében* című kötet bemutatására érkezett Magyarországra. Abban az áldott helyzetben voltam, hogy az előző évben Kanadából hazatelepülve az én feladatom lett Boulad atya kísérése az ittléte alatt, programjának szervezése és előadásainak, interjúinak

tolmácsolása. Ez alapozta meg életre szóló barátságunkat.

Ezt követően aztán Henri Boulad atya „divatba jött”, nem megalapozatlanul. Sorra jelentek meg könyvei, egy-egy témáról előadásai, beszédei kisebb füzetek formájában. Korunk ütőerén tartotta ujjait. A Keletet a Nyugattal összekötő mély személyes hite, egyéni, profétai látása felekezeti és vallási határokon átvélve szólították meg az embereket, reményt és hitet adva. Lelkigyakorlati Püspökszentlászlón, Dobogókón, Kismaroson, Magyarországon, Pannonhalmán, Miskolcon és másutt, felejtételepülve, tett házas előadásai a budapesti Párbeszéd Házában mind-mind megerősítették és fokozták az emberek iránta

való érdeklődését. Olyan kivételes hang és látásmód vált közkinccsé általa, ami ritka és nem túlbecsülhető ajándéka a Jóistennek mai világunk számára.

Számos írását számos nyelvre lefordították. De mind közül magyar nyelven jelent meg a legtöbb könyve, füzetje. Ezt természetesen nagyon értékelte. Látogatásai során megismerte és igen megszerette országunkat, kultúránkat, sok magyar barátja lett. Elkötelezett kereszténységének világos képviselője miatt ugyanakkor a polarizáló nyugati világban egyre több helyen nemkívánatossá vált. Kanadában ezt személyesen tapasztalhattam meg. 2008 és 2013 között ismét Észak-Amerikában szolgáltam, a torontói Szent Erzsébet-templom plébánosa-ként és a Kanadai Magyar Papi Egység elnökeként. Oda is meghívtam Boulad atyát előadni. Szomorú volt látni, hogy bár az előadása telt házas volt, sokan nem jöttek el, kanadaiak, akiknek pedig ott lett volna a helyük.

Boulad atya történelmi ismeretei és személyes tapasztalatai, valamint az iszlám világ belülről való, alapos ismerete

alapján megfogalmazott határozott véleménye a migrációra és az muzulmán világgal való párbeszédre, együttélésre vonatkozólag károsabb és egyoldalúbb magatartást leplezett le bírálóiban, mint amit róla feltételeztek. A mindennapjaiban ő nagyon pozitív együttélést és párbeszédet mutatott fel a muzulmán többségi környezetben, ami alapvető, minden ember iránti mély, tiszteletből fakadt. Szíriai utam alkalmával ellátogattam Damaszkuszban abba az utcába, amely ma is a Boulad család nevével viseli. A keresztények elleni nem kevés kegyetlenség közül is kiemelkedik az 1860 júliusában történt vérengzés, amikor egy hét leforgása alatt közel húszezer keresztényt gyilkoltak le. Boulad atya nagyapja akkor menekült el és telepedett le Alexandriában. Henri Boulad atya is ott született, és Isten kegyelme, hogy a gyűlölködésnek, a bosszúvágnak a nyomát sem lehetett fölfedezni benne.

Henri Boulad atya talán legfőbb üzenete, ami a keleti teológia egyik gyönyörűségének kihangsúlyozása, a teózis, a divináció, az átistenülés, mint ami Isten kegyelméből a sorsunk. A napokban idézte valaki Boulad atya egy mondatát, ami meghatározta és meghatározza az életét: „Az identitásotokat ne a múltatokban, hanem a jövőtökben keressétek!”

Fotó: Urbán Máté